

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 30, 2009 • Vol. C Nr. 246

Kaina 75 c.

Užsienio žiniasklaida pabrėžia Lietuvos priklausomybę nuo „nepatikimos“ Rusijos

Ignalinos atominė elektrinė bus visiškai sustabdyta š. m. gruodžio 31 d. 11 v. v.

Vilnius, gruodžio 29 d. (Bernardinai.lt) – Lietuvai uždarius Ignalinos atominę elektrinę (AE), padidės jos priklausomybė nuo „nepatikima“ energijos tiekėja laikomos Rusijos, pabrėžia didžiausios pasaulio naujienų agentūros, aprašančios paskutinę šių metų dieną rengiamą jėgainės už-

darymą.

JAV naujienų agentūra „Associated Press“ (AP) teigia, kad Lietuvai du AE blokai buvo „energijos nepriklausomybės simbolis“ nuo to laiko, kai šalis atgavo nepriklausomybę žlugus Sovietų Sąjungai. „Lietuva dabar susiduria su perspektyva pirkti

energiją iš Rusijos, kuri yra daugumos laikoma nepatikima partnere energetikoje po to, kad valstybinė dujų kompanija kilus ginčams dėl kainų nutraukė dujų tiekimą per Ukrainą pernai ir 2006-aisiais“, – teigia AP.

Naujienų agentūra „Reuters“ apžvalginiame straipsnyje teigia, kad „nuo gruodžio 31 dienos, kai temperatūra gali nuskristi iki 30 laipsnių šalčio ir upės užšalti, AE uždarymas padarys Lietuvą labiau priklausomą nuo vis labiau nereguliaraus energijos tiekimo iš buvusios okupantės“.

Ignalinos AE direktorius Viktoras Ševaldinas AP sakė, Lietuvos ekonomika nėra pasirengusi gyventi be atominės elektrinės. „Lietuvos ekonomika ir energetikos pramonė yra nepasirengusios gyventi be atominės elektrinės. Kainos vartotojams pakils nuo 2010-ųjų pradžios, ir tai, be abejo, paveiks gyventojų pragyvenimo, pramonės ir ekonomikos lygį“, – cituojamas Ignalinos AE vadovas.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-29-09

PERIODICALS

Uždaroma atstovybė prie UNESCO

Vilnius, gruodžio 29 d. (Delfi.lt) – Vyriausybei nusprendus atsisakyti atstovybės prie UNESCO ir jos darbą patikėjus ambasadai Paryžiuje, kitos ambasadoms bus priverstos tik taupyti pinigus, bet ne užverti duris. Todėl kitoje Europos sostinėje – Romoje ir toliau dirbs du ambasadoriai, atstovaujantys Lietuvos interesams Italijoje ir Vatikane. Tiesa, ryšius su Šv. Sostu palaikantis Vytautas Ališauskas paprašytas iš Lietuvos biudžetui brangiai kainavusio buto persikelti į kuklesnes patalpas.

Kitamet žadama uždaryti Lietuvos ambasadoms Vokietijoje skyrių Bonoje ir konsulatą Valensijoje – pastarąjį žadama pakeisti garbės konsulatu, kartu stiprinant atstovavimą iš ambasadoms Madride (pavyzdžiui, rengiant išvažiuojamąsias misijas, per kurias išeiviai galėtų tvarkyti dokumentus ir kitus reikalus).

Vyriausybė nusprendė nebeskirti naujo ambasadoriaus prie UNESCO, o šias pareigas patikėti Lietuvos ambasadoriui Prancūzijoje. Septynerius metus ambasadoriaujanti I. Marčiulionytė dirbs iki kitų metų vasario.

Užsienio reikalų ministerijos (URM) kancleris Kęstutis Jankauskas DELFI sakė, kad uždarius ambasadą Paryžiuje liks tik viena diplomatinė vieta dviejų ir viena darbuotoja, dirbanti pagal sutartį (taip pat vietoj dviejų). Anot pareigūno, šis sprendimas padės sutaupyti daugiau nei pusę ligšiolinių išlaidų, mat nebereikės lėšų buto nuomai, automobiliui, atlyginimams, kompensacijoms, reprezentacijos reikmėms. Ambasadoriumi skyrus šeimą turintį žmogų, reikia dar daugiau pinigų.

Lietuva – geriausių šalių-reformatorių dešimtuke

Vilnius, gruodžio 29 d. (Bernardinai.lt) – Lietuva pateko į geriausių šalių-reformatorių politikos ir ekonomikos srityse dešimtuką Vokietijoje įsikūrusio Bertelsmanno fondo sudarytame įvertinimo sąraše.

Remiantis vadinamuoju transformacijos rodiklio vertinimu, kurio tikslas – nustatyti, kurios valstybės vystosi demokratijos ir rinkos ekonomikos link, bei šių valstybių politinio

valdymo kokybę, Lietuva yra septinta vertinant politinio ir ekonominio keitimosi padėtį. Kitos Baltijos valstybės – Estija ir Latvija, šiame sąraše atsidūrė atitinkamai ketvirtoje ir tryliktoje vietose. Pirmąjį šio tyrimo trejetuką sudaro Čekija, Slovėnija ir Taiwanas.

Sąraše, kuriame buvo vertinamas politinis vadovavimas, palankus demokratijai ir rinkos ekonomikai,

Lietuva atsidūrė dešimtoje vietoje. Estija buvo trečioji, Latvija – vėl trylikta. Pirmąsias dvi vietas užėmė Urugvajus ir Čilė. Šis tyrimas yra atliekamas kas dvejus metus ir jo metu yra įvertinami 128 valstybių vystymosi ir keitimosi veiksniai. Bertelsmanno fondas yra Vokietijoje įsikūrusi ne pelno siekianti organizacija, kuri sako siekianti skatinti reformas ir demokratiją.

Katedros aikštėje neliks prakartėlės

Šiomet vandalų suniokotą prakartėlę Katedros aikštėje Vilniaus arkivyskupija nusprendė išardyti.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, gruodžio 29 d. (Bernardinai.lt) – Vilniaus arkivyskupija išplatino spaudos pranešimą, kuriame su apgailestavimu pranešama, kad išardoma sostinės Katedros aikštėje įrengta kalėdinė prakartėlė.

Pagal tradiciją Šventąją Šeimą su gimusiu Kūdikiu, kartais – ir kitus anų dienų įvykių Betliejuje dalyvius (piemenis, Tris Karalius, gyvulėlius) vaizduojančios prakartėlės bažnyčiose, šventoriuose, krikščioniškų šalių

miestų aikštėse atidengiamos ir pašventinamos per Kalėdų vigiliją (Kūčias) ir laikomos iki Trijų Karalių. Ankstesniais metais svarbiausioje sostinės aikštėje įrengta prakartėlė džiugindavo vaikus ir suaugusius visą Kalėdų švenčių laikotarpį. Deja, šiomet miesto valdžia taupydama lėšas atsisakė skirti apsaugos darbuotojus, todėl jau per kelias pirmąsias dienas prakartėlė nukentėjo nuo chuliganiškai besielgiančių asmenų.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Akademikų skautų Kalėdinė sueiga (p. 2)
- D. Grybauskaitė atsako į BNS klausimus (p. 3, 11)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- Kūčios Šv. Antano parapijoje, Detroit, MI (p. 5)
- Komentaras (p. 5)
- Connecticut vėl rengiamos Bendruomeninės Kūčios (p. 5)
- Vis daugiau lietuvių grįžta iš Londono (p. 8–9)
- Atsiminimai (141) (p. 9)
- Visi Kalėdas atsinešame iš vaikystės (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.39 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Kartais susidaro įspūdis, jog Lietuvoje emigravusiais lietuviais arba išeivija ir vėl pradeda domėtis ir apie ją rašyti tik tada, kai visuomenę pasiekia eiliniai duomenys apie vis gausėjantį Lietuvą paliekančiųjų būrį. Tokiais atvejais sunku neprisiiminti taiklaus liaudies priežodžio apie šaukštus po pietų. Bandydama užbėgti tokiems atšalusiems pietums už akių ateityje LR prezidentė D. Grybauskaitė, klausiamą BNS apie šiuo metu didžiausios emigracijos bangos nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo priežastis, teigė, jog Lietuvai būtina galvoti apie grįžimo skatinimo programas. Antraip, Grybauskaitės nuomone, jeigu išvykę žmonės negrįš, ateis laikas, kai Lietuvai teks atsivežti darbo jėgą iš trečiųjų šalių. Ji teisi, jog kitose demokratinėse šalyse vykstanti emigracija paprastai yra susijusi su studijomis, o ne su geresnio ekonominio, politinio gyvenimo paieškomis.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Akademikų skautų Kalėdinė sueiga

Jau tradicija tapo akademikams skautams gruodžio mėnesį susėsti prie šventinio stalo ir pasijusti viena didele šeima.

Šių metų Kalėdinę sueigą Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, gruodžio 5-osios popietę pradėjo Filisterių akademikų skautų sąjungos (ASS)

ps. fil. Danguolė Bielskienė, FSS Čikagos skyriaus vicepirmininkė.

Čikagos skyriaus pirmininkė fil. Jolanda Kerelienė. Ji pasveikino gausiai susirinkusius akademikus skautus ir jų šeimos narius, palinkėjo visiems nepamiršti trijų paprastų, bet ypatingą reikšmę turinčių žodžių: „Ačiū. Prašau. Atsiprašau.”

Sueigoje dalyvavo ASS vadijos pirmininkas fil. Vytenis Kirvelaitis, pasveikinęs visus susirinkusius. Prisiminėme tuos, kurių nebėra tarp mūsų. Savo kalboje fil. Kirvelaitis priminė, kad šį pavasarį, balandžio 16–18 dienomis, Vašingtone, vyks Akademinio skautų sąjūdžio suvažiavimas. Visi norintys ir galintys dalyvauti kviečiami registruotis.

Šiltą ir kaip visuomet humoru pagardintą kalbą pradėjo dvasios tėvas fil. kun. Saulaitis. Jis įdomiai papasakojo apie šv. Mikalojų ir pakvietė sutikti šv. Kalėdas skautiška dvasia, t. y. pagalvoti, kaip galėtume padėti ar patarnauti kitiems žmonėms. Po to jis palaimino mūsų valgius ir pakvietė vaišintis.

Kad laikas neprailgtų ir iš arčiau pajustume Kalėdinę dvasią, sueigoje poeziją skaitė fil. Danguolė Bielskienė ir fil. Vilija Kerelytė. Visą sueigos laiką skambėjo Vilijos Kerelytės dainos. Norintieji galėjo įsigyti kompakt-

v. s. fil. Vytenis Kirvelaitis, ASS vadijos pirmininkas.

Fil. Vilijos Kerelytės nuotr.

tinę plokštelę su jos dainomis.

Staigmena mums visiems buvo išgirsti fil. J. Kerelienės parašytą eilėraštį, kurį perskaitė jos dukra Vilija. Klausantis poezijos daugelio mintys skrido į vaikystę, jaunystę, arčiau Lietuvos...

Filisterių valdybos pirmininkė J. Kerelienė savo valdybos nariams įteikė dovanėles. Buvo pranešta, kad kita sueiga numatoma vasario 6 dieną.

Pasibaigus sueigai, dar ilgokai broliai ir sesės bendravo tarpusavyje, neskubėjo palikti salės.

Filisterių ASS Čikagos skyrius sveikina visus su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais metais!

Ad Meliorum

Fil. Vilija Staškevičienė

Slidinėjimo iškyla

Jūrų skaučių ir skautų vadovai kviečia jūrų jaunes, jaunius, skautus, skaites, jūrų skaites ir skautus, prityrusias skaites ir skautus, gintares, budžius, vyr. skaites ir vyčius
2010 m. sausio 30 d. dalyvauti slidinėjimo iškyloje Wilnot Mt., WI.

Norintys gauti daugiau informacijos prašome skambinti sesei Laimai Bacevičienei:

(708) 476-9292 (mobilus) arba rašyti el. paštu: laima8@prodigy.net

Formas ir kainas taip pat rasite tinklalapyje: **www.Nerija.org**

„Aušros Vartų-Kernavės“ tunto „Šešupės“ draugovės skautės š. m. gruodžio 5 d. sueigoje vėrė baltus šiaudinius. Draugovei vadovauja vyr. skautės Žiba Kairytė-Lapp ir Dalia Stropienė.
Sesėms ir broliams linksmų šv. Kalėdų, laimingų Naujųjų metų!

Sėdi (iš k. į d.): Gintarė Daulytė ir Kamilė Memėnaitė; stovi (iš k. į d.) vadovė Žiba Kairytė Lapp, skautės: Lilė Šoliūnaitė, Karina Viktoraitė, Kasandra Rugieniūtė, Kristina Stončiūtė ir vadovė Dalia Stropienė. **A. Namikienės** nuotr.

D. GRYBAUSKAITĖ: LIETUVA TURI GALVOTI APIE EMIGRANTŲ GRĮŽIMO SKATINIMO PROGRAMAS

Lietuva turi galvoti apie emigrantų grįžimo skatinimo programas, nes jeigu išvykę žmonės negrįš, ateis laikas, kai teks importuoti darbo jėgą iš trečiųjų šalių, sako prezidentė Dalia Grybauskaitė, prieš Šv. Kalėdas atsakiusi į BNS klausimus. Pateikiame sutrumpintą Prezidentės pokalbį.

– Naujųjų metų sandūroje Lietuvos ekonomikoje matomi tam tikri nusistovėjimo ženklai. Kokia perspektyva laukia kitais metais – kada galima tikėtis ekonomikos pakilimo ir kada padėties pagerėjimą realiai gali pajusti valstybės gyventojai?

– Ekonomika Lietuvoje tikrai pradės nusistovėti jau kitų metų pabaigoje, o dar kitų, 2011-ųjų pradžioje, turėtų pasimatyti atsigavimo ženklai. Tam pagrindo suteikia pirmuosius atsigavimo ženklus rodantis šalies eksportas (gerėja padėtis pagrindinėse eksporto rinkose), nusistovi šalies apdirbamosios pramonės produkcijos apimtys, nustojusios kristi mažmeninės prekybos apimtys. Tai gi, šiuo metu mes jau kai kur junta me ekonominį nusistovėjimą, kuris tęsis ir pirmoje ateinančių metų pusėje. Realų ekonomikos pakilimą gyventojai turėtų pajusti 2011 metais.

(...)

– Šiemet Lietuvoje pastebima didžiausia emigracijos banga nuo Nepriklausomybės atgavimo. Kokios priežastys, Jūsų nuomone, lemia žmonių norą išvykti iš Lietuvos, ir kokią poveikį – ekonominį, socialinį – turės tokia emigracijos banga?

– Emigracija yra reakcija į šalies vidaus problemas: ekonominę ir politinę kultūrą, biurokratinius suvaržymus, korupciją, išsilavinimo kokybę, galimybes užsidirbti. Visa tai turi įtakos žmonių apsisprendimui likti ar išvažiuoti, ir tai yra atsakymas į klausimą, kas turi būti padaryta, kad žmonės liktų Lietuvoje. Mano ir kiekvieno šalies piliečio pareiga – gyventi ir dirbti savo šalyje taip, kad Lietuva taptų patrauklia šalimi, iš kurios niekur važiuoti nereikėtų ir nesinorėtų. Nebent pasimokyti. Jeigu išvykę žmonės negrįš, ateis laikas, kai mums teks importuoti darbo jėgą iš trečiųjų šalių. Todėl būtina galvoti apie grįžimo skatinimo programas. Sociologiniai tyrimai rodo, kad Lietuvos emigrantai yra vieni jauniausių ES. Todėl ypač svarbi parama baigusiesiems studijas arba grįžusiesiems po trumpo uždarbiavimo užsienyje.

(...)

– Ar šiandien matote alternatyvų dabartinei valdančiajai koalicijai? Kaip vertinate opozicijos partijų parengtas alternatyvias programas ir siūlymus išeiti iš krizės?

– Nė viena politinė jėga kol kas nėra pateikusi konstruktyvių siūlymų. Todėl manau, kad Andriaus Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė ir toliau turi prisiimti atsakomybę ir imtis visų būtinų veiksmų, padedant šaliai bristi iš krizės.

(...)

– Lietuvos gyventojai referendumu įpareigojo Vyriausybę

siekti sovietų okupacijos žalos atlyginimo. Rusija šį klausimą atsisako svarstyti. Kokį sprendimą matote Jūs?

– Tautos valią ir įstatymus reikia vykdyti. Jeigu santykiai su Rusija bus grindžiami abipuse pagarba ir pragmatiškais interesais, bus daugiau galimybių spręsti ir sudėtingus, politiškai jautrius mūsų santykių klausimus, tarp kurių ir okupacinės žalos atlyginimas iš Rusijos. Ta linkme dirbama. Ne viskas iš karto. Reikia kantrybės.

– NATO generalinis sekretorius šiemet sakė manęs, kad Rusija nekelia grėsmės Baltijos šalims. Ar sutinkate su tokiu požiūriu?

– Pati savaime jokia šalis nekelia grėsmių. Nereikalingos įtampos kyla iš nesusikalbėjimo arba nenoro kalbėtis. Visi suprantame santykių su Rytų kaimynėmis svarbą. Konstruktivūs ir dalykiški santykiai gali užtikrinti saugią kaimynystę. Taip pat svarbi NATO partnerių vieninga politika Rusijos atžvilgiu.

– Kodėl reikalaujate, kad NATO būtų parengti gynybos planai Baltijos šalims?

– Jeigu yra gynybinis aljansas, turi būti ir jo narių gynimo planai. Kitos NATO šalys tokius planus turi. Baltijos šalys net ir sunkmečiu pasirengusios dalyvauti NATO projektuose, tačiau norėtų būti tikros dėl savo saugumo. Lietuva, Latvija ir Estija yra visateisės Aljanso narės ir pačios yra aktyvios saugumo teikėjos, dalyvaudamos operacijose Afganistane ir kitur. Todėl nusipelnome saugumo užtikrinimo bei konkrečių apgimamumo planų ir savo atžvilgiu.

– Kokias pamokas turėtų pasidaryti Lietuva iš istorijos dėl CŽV kalėjimo?

– Tyrimą dėl CŽV kalėjimo atlikęs Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas nustatė, kad specialūs statiniai buvo pastatyti, įrengti ir galėjo būti pritaikyti sulaikytiesiems kalinti. Taigi, iš esmės, mano įtarimai pasitvirtino.

Lietuva faktiškai buvo tapusi grupelės žmonių, kurie užsisiaidė valdžia, įkaitais. Nenormalu ir tai, kad Valstybės saugumo departamentas tapo lyg ir valstybe valstybėje. Turime užtikrinti šalyje demokratinę specialiųjų tarnybų kontrolę, nustatyti skaidrų mechanizmą, kaip atsiranda itin svarbūs ir su šalies saugumu susiję sprendimai. Lietuva, kaip valstybė, bus gerbiama tik tuomet, kai neleisime nei saviems, nei svetimams niekinti žmogaus teisių ir rizikuoti šalies saugumu. Visa ši CŽV kalėjimų istorija yra Lietuvos politinės brandos išbandymas. Mums reikia išmokti pripažinti savo klaidas, pasimokyti iš jų ir niekada daugiau nekartoti.

(...)

– Lietuva vis sulaukia kaimyninės Lenkijos priekaištų dėl lenkų tautinės mažumos problemų. Kaip Lietuva pasiryžusi spręsti lenkų prašymus dėl pavardžių, gatvių pavadinimo rašymo?

Nukelta į 11 psl.

ALEKSAS VITKUS

Kaip Amerika įklimpo Afganistane ir Irake (I)

Gal prieš dešimt metų „Dirvos“ savaitraštyje per keletą numerių išspausdintame straipsnyje „Kaip Afganistane buvo įklimpę sovietai“, paskutiniame jo puslapyje išsakiau viltį: „Tikėkime, kad šiandien Afganistane amerikiečiai neįklimps ir kad Afganistano pamoka sovietams bei Vietnamo pamoka Amerikai nepasikartos pirmame XXI šimtmečio Amerikos kare.“ Deja, atrodo, kad klydau. Šiandien didelė dalis amerikiečių, pasimokę iš praeities, abejoja, ar Afganistane bus pasiekta karinė pergalė. Grįžkime trumpam ir pažiūrėkime į palyginti netolimą sovietų praeitį.

Dėl Afganistano carinė Rusija ir Anglija varžėsi jau nuo ankstyvo XIX amžiaus pradžios. Rusai bijojo, kad, anglams užėmus Afganistaną, jiems niekada nebus vilties prasiveržti prie Indijos vandenyno, kur jie būtų labai norėję turėti šiltų vandenų uostą. Po 1917 m. revoliucijos rusų, tuomet jau sovietų, kėslai nepasikeitė.

Proga pasitaikė, kai 1978 m. kairiųjų pakraipų aukštieji Afganistano karininkai perėmė valdžią ir paskelbė Afganistaną socialistine valstybe. Kokia proga sovietams! Jie naujuosius Afganistano vadovus tuojau pradėjo vadinti draugais, planuodami ten koku nors būdu įkelti ir savo koją.

Avantiūrą Afganistane suplanavo pats generalinis sekretorius Leonidas Brežnev, vyriausias sovietijos vadovas, kartu su KGB viršininku Jurij Andropov, gynybos komisaru Dmitrij Ustinov, užsienio reikalų komisaru Andrej Gromyko ir Brežnev patarėju Konstantin Černenko. Generalinis štabas tai avantiūrai nepritarė, nes gerai suprato, kad to krašto topografija, kalnai ir karingieji afganai sovietams bus kietas riešutas. Betgi penki didieji vis dėlto vienbalsiai nutarė Afganistaną užvaldyti. Neišnaudoti susidariusios painios Afganistano vidaus padėties jiems atrodė nepriimtina.

Karinė akcija prasidėjo 1979 m. gruodžio 24 d., kai į Kabul karinį Bagram oro uostą pradėjo leisti 400 sovietų transporto lėktuvų, pradžioje nesutikę jokio afganų pasipriešinimo. „Viskas pasibaigs per 3–4 savaites“, – džiūgavo Brežnev ir jo visi patarėjai jam pritarė. Toks netikėtas varginimas, atsilikusių musulmonų krašto užpuolimas papiktino visą pasaulį, pradėdant visais musulmonų kraštais, komunistine Kinija, Saudo Arabija, Pakistano generolais, baigiant JAV kapitalistais. Prezidentas Jimmy Carter net nutarė boikotuoti 1980 m. turėjusią vykti olimpiadą Maskvoje.

J. Carter, o po jo ir Ronald Reagan, pradėjusiems priešintis prieš įvykusią sovietų invaziją afganams siuntė ginklus ir kitokią pagalbą. Karas tęsėsi beveik dešimt metų. Jo metu mirė Brežnev ir visi kiti didieji to karo pradininkai, išskyrus A. Gromyko, kuris ilgus metus buvo tarnavęs Stalinui ir Vakaruose tapo žinomas kaip „Mr. Nyet“, nes per savo dvejų metų darbą JT Saugumo taryboje jis net 26 kartus vetavo Tarybos nutarimus. Politbiuras krašto prezidentu parinko ne senąjį Gromyko, bet jauną (g. 1931 m.), po Europą keliavusį ir ten gerą išpūdį palikusį Michail Gorbačio, kuris gerai suprato sovietų atsilikimą nuo Amerikos technologijų. Tai ir paskatino jį pradėti vėliau pagarsėjusią *perestroiką*.

Karo pabaigos nesimatė, todėl Gorbačio, tik ką perėmęs valdžią, nutarė karo veiksmus pagyvinti ir karą užbaigti. Jis padidino sovietų kariuomenę, šiandien tai būtų vadinama populiariu žodžiu „surge“. Afganistane atsirado net 120,000 sovietų kariuomenės. Tuo metu JAV prezidentas Reagan nutarė afganams padėti pačiais moderniausiais ginklais – „Stinger“ raketomis. Karo laimė nuo sovietų visiškai nusigrėžė. Net ir pačioje Sovietų Sąjungoje karas kėlė naują ir neįprastą, nors ir nedrąsų sovietinių piliečių politinį judėjimą su klausimu: „Kur mes einame ir ko mes ten norime?“ Sustiprėjo ir disidentų judėjimas.

Taip vykstant neįmanomam laimėti Afganistano karui, sovietus užklupo ir kitos nelaimės. Lenkijoje prasidėjo taip vadinamas Lech Valėsa solidarumo judėjimas, kuriam sustabdyti Lenkijos komunistų vadas Wojciech Jaruzelski nerado veiksmingų priemonių. Tada politbiuras pradėjo planus visoms Varšuvos pakto valstybių kariuomenėms įžygiuoti į Lenkiją ir ten atkurti „tvarką“.

Tačiau prisiminę, kad 100,000 rinktinės sovietų kariuomenės jau kariavo Afganistane, didieji Maskvos vadai susilaikė nuo invazijos į Lenkiją. Apsispręsti padėjo ir faktas, kad paskutiniųjų trejų metų sovietų derliai kaip tik buvę nepaprastai prasti. Dėl įvairių priežasčių naftos ir dujų gamyba buvo nukritusi 10 proc. O Gorbačio perėmus valdžią, atsitiko dar viena nelaimė: 1986 m. balandžio 26 d. Černobylio atominėje jėgainėje įvyko daug aukų pareikalavęs sprogimas.

Pagaliau sovietai suprato, kad tęsti karą Afganistane jiems nenaudinga. Nepavykus „surge“, Gorbačio nutarė trauktis iš Afganistano. Su juo sutiko ir maršalas Achromjev. Antrojo pasaulinio karo sovietų didvyris, dabar jau generalinio štabo viršininkas taręs, jog „kol rusų kareivis kariavo didžiojo patriotinio karo metu, jis darė stebuklus, bet Afganistane – jis tik įsiveržėlis, nenoriai kariaujantis prieš vietinius gyventojus“.

Buvo nutarta karą galutinai nutraukti. 1988 m. gegužės 15 d. Afganistaną paliko pirmieji sovietų daliniai, paskutiniai išžygiavo kitų metų vasario 15 d. Kare sovietai prarado 15,000 kareivių, o afganai – daugiau negu pusę milijono savųjų.

O kaip sekasi šiandien amerikiečiams? Kol kas amerikiečių ir jų sąjungininkų žmonių nuostoliai dar nedideli. Prezidentui Barack Obama padidinus ten karių iki 100,000 skaičių, pagyvės ir karo veiksmai, kartu su jais – ir žuvusiųjų skaičius. Galo nesimato, nes neatrodo, kad afganai kada nors bus pasiruošę patys vieni, be amerikiečių pagalbos kovoti prieš savo tautiečius – Talibaną.

DETROIT, MI

Kūčių šventė Šv. Antano parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Šventas ir tylus Kūčių vakaras.
Prie gražaus papuošto stalo
sėdėsime visi.*

*Melsimės, dalinsimės Kūčių plot-
kelę,*

*Linkėdami kiekvienam geros
sveikatos ir Dievo palaimos.*

*Skausmo ašaros nukris,
Kai nebematysime visų, kuriuos
labai mylėjome,*

*Nes jų jau nėra su mumis prie
Kūčių stalo.*

*Apkabinkite mus,
Priglauskite kiekvieną prie šir-
dies.*

*Ir vėl būsime kartu, nes Kūčių
plotkele*

*Pasidalinti su Jumis jau nebega-
lime...*

(eilės Onos Adomavičienės)

Zita Skučienė

Š. m. gruodžio 20 d., sekmadienį, Detroit Šv. Antano lietuviškoje parapijoje buvo švenčiamos bendros Kūčios. Daugelis parapijos narių Kūčias švenčia savo šeimose, tačiau ir šiais metais buvo nutarta švęsti bendras Kūčias dienos metu savo parapijos šeimoje. Oras tą rytą buvo šaltas, dangus apsiniaukęs. Ir nors iškrito nemažai sniego, į bažnyčią sugužėjo gausus būrys parapijos gyvenimui, jos iškilmėms, jubiliejams, šventėms neabejingų, pasiaukojančių, drąsių, net per tokį atšiaurų orą kartu at-

švęsti Kūčias atvykusių parapijiečių ir svečių.

Kūčios prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnašavo ir pamokslą apie Kūčių reikšmę pasakė parapijos administratorius kun. Gintaras Antanas Jonikas. Šv. Raštą skaitė Antanas Strakšys. Gražiai skambėjo giesmės ir vargonų muzika, kurią atliko muz. Rimas Kasputis.

Po šv. Mišių dalyviai susirinko šiai šventei specialiai papuoštoje parapijos salėje. Visus svečius į salę lydėjo poinsettias gėlių takas. Eidami į salę pastebėjome koridoriuje vieną, didelę įvairiaspalviais bumbuliukais ir lemputėmis papuoštą eglutę, antrą – ant išaustos lininės staltiesės su dviem juostomis pastatytą mažesnę eglutę, papuoštą šiaudinukais ir iš medžio išdrožinėtais lietuviškais papuošalais bei lemputėmis. Eglutės viršūnę puošė išdrožtas iš medžio raitelis – Vytis.

Įėjus į salę, pamatėme baltomis lininėmis staltiesėmis, išaustais take-liais, gėlių šakelėmis, obuoliais ir baltomis žvakėmis šventiškai papuoštus stalus. Scenoje, ant didžiojo stalo, stovėjo prakartėlė ir angelai. Sniego baltumo šiaudinukai puošė dvi Kalėdų eglutes. Jos atrodė kaip karalaitės. Salę puošė raudonų ir baltų spalvų JAV tradicinės kalėdinės gelės poinsettias.

Programai sumaniai vadovavo Zita Skučienė. Savo įžanginiame žodyje ji pasveikino visus susirinkusius, primindama, kad šiandien susirinkome į iškilmingą šventę – Kūčias. Tai šeimos šventė ir mes, čia visi susirinkę, esame viena graži šeima, – sakė renginio vedėja. Ji pakvietė sukalbėti maldas už mūsų mirusiųsias, pabūti kartu, juk žiema ilga ir šalta, o Tėvynė – toli.

Buvo pristatyti garbės svečiai: LR garbės konsulas Detroit, „Lietuviškų melodijų“ radijo programos vedėjas Algis Zaprackas, Val S. Bauža, laidojimo koplyčios direktorė Yolanda Zaprackienė, Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius.

Kun. Jonikas sukalbėjo jausmingą maldą, prašydamas Aukščiausiojo globoti čia susirinkusius, suteikti jiems, jų draugams bei artimiesiems visokiausių malonių. Palaimino kalėdaičius ir Kūčių valgius. Po to jis išskubėjo grįžti į Dievo Apvaizdos parapiją, kur turėjo atnašauti šv. Mišias.

Po maldos vyko vaisės. Pradžioje buvo dalijamasi kalėdaičiais su šei-

Iš k.: A. Strakšys, kun. Jonikas, R. Juškaitė-Švobienė.

mos nariais, šalia sėdinčiais, vėliau – po salę pasklidusiais draugais bei pažįstamais, sakomi šventiniai linkėjimai. Buvo prisiminti ir mirusieji: lėkštė, kalėdaičiai ir trys žvakutės padėti ant stalo salės viduryje. Tikime, kad ir jie kartu su mumis dalyvavo šioje šventėje.

M. Abarius, LŠSI vadas, šaulių

vardu perdavė nuoširdžiausius kalėdinius linkėjimus ir priminė, kad 2010 m. sausio 24 d. bus švenčiamas Klaipėdos krašto išvadavimo ir Sausio 13-osios minėjimai.

Užbaigus oficialią programos dalį, prasidėjo tikra puota. Teko ragauti visų tradicinių Kūčių valgių. Vaisių tikrai netrūko. Buvo sunešta gausybė patiekalų su žuvimi, grybais, spanguolių kisieliais, aguonų pieno ir įvairiausių saldumynų. Viskas atrodė gražiai ir patraukliai, ragavome visų dvylika patiekalų (dvylikos apaštalų atminimui). Kaip gi gali ko nors atsakyti!

Paskui Ričardas Strakšys fortepijonu paskambino vieną dainelę ir su

savo jaunesne sesute Patricia padainavo kelias daineles ir giesmes.

Z. Skučienė priminė dalyviams apie Kūčių reikšmę, sakydama, jog susirinkę mūsų šeimyniškoje parapijoje dalijamės ne tik duona, džiaugsmu, geromis naujienomis, bet ir meile, talka bei liūdesiu. Ji kvietė prisiminti mūsų mirusiųsias, mūsų vaikystę, eglutę, Lietuvos miškus, tėvų meilę. Ragino būti visiems kartu, viena šeima, uždegti meilės ir paguodos žiburius, uždegti tiesos žvakę ir džiaugsmo žiburį.

Buvo padėkota moterims: Stasei Bitlerienei, Reginai Balčiūnaitei, Reginai Juškaitei-Švobienei, Patricia Kaunelienei, Vidai Kinčienei, Zitai Malakauskienei, Onai Šadeikienei, Zitai Skučienei ir Pranciškai Televičienei, kurios paruošė Kūčių valgius ir kurių kulinariniai sugebėjimai visų šventės dalyvių buvo aukštai įvertinti. Taip pat buvo padėkota Strakšių šeimai už nepagailėtą laiką, darbą ir jėgas bei Vacuiui Slušniui už tvarką. Padėkota ir „mūsų Reginai“ už šios magiškos Kūčių šventės organizavimą.

Visi šventės dalyviai liko patenkinti Kūčiomis – maloniai atšventę šią svarbią ir reikšmingą dieną tarp savo Šv. Antano šeimos, artimųjų ir draugų. O po Mišių Dievo Apvaizdos parapijoje, Southfield, MI sugrįžo ir mūsų administratorius kun. Jonikas, kuris mielai ir nuoširdžiai pabendraavo su savo parapijiečiais. Su juo teko pakalbėti ir apie rimtesnius parapijos reikalus. Džiaugiamės, kad jis turėjo laiko ir sugrįžo praleisti šią svarbią šeimos šventę su savo parapijiečiais.

Dėkojame visiems už apsilankymą ir dalyvavimą mūsų parapijos šeimos Kūčiose.

R. Juškaitės-Švobienės nuotraukos

Kun. G. A. Jonikas sukalbėjo jausmingą maldą.

Komentaras

Skelbkime tikrą Kristaus atneštą Laisvę

DR. LINAS SIDRYS

Neseniai „Drauge“ buvo išspausdintas mano straipsnis „Šv. Brunonas – tūkstantį metų lietuvių užmirštas“ (2009 m. spalio 24 d.), kur aprašiau anksčiau nepastebėtą veidą marmuro kolonoje, esančioje Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, Marquette Park. Šį veidą pastebėjau per Evangelijos paskelbimo Lietuvoje tūkstantmečio Mišias, todėl spėliojau, kad gal tai Šv. Brunono Bonifacijaus atvaizdas.

Šis gerų darbų darytojas paaukojo savo gyvybę, skelbdamas Kristaus mokymą lietuviams, pakrikštijo lietuvių karalių Netimerą ir 300 jo vyrų. Vėliau Brunonas buvo suimtas Zebedeno, jam nukirsta galva ir įmesta į Alstros upę. Kaip keista, kad visoje Lietuvoje nėra paminklo, įamžinančio šį šventąjį – pirmojo Lietuvos krikštytojo! Visoje Lietuvoje yra tik vienas jo atvaizdas – italo menininko M. Palloni freska Pažaislio vienuolyne.

Brunono veidas šioje XVII amžiaus freskoje yra visai panašus į veidą marmuro kolonoje Marquette Park. Turiu pastebėti, kad prancūzas kunigas Marquette buvo pirmasis skelbęs evangeliją indėnams šiame krašte. Ir jam, ir indėnams pastatytas didelis, išpūdingas metalinis paminklas prie Harlem gatvės, Čikagoje. Ten kunigas Marquette, iškėlęs aukštai didelį kryžių, laimina visus praeivius.

Verčiu „Draugo“ puslapius, ir – siaubas(!), aiškus įrodymas, kad mes, lietuviai, ne tik neįvertiname mūsų pirmojo krikštytojo, bet dar nesame išsąmoninę evangelijos dvasios. Per visą puslapį straipsnis: „Amsterdamas – dviračių, meno ir laisvės miestas“. Ten „Specialiai ‘Draugui’ iš Amsterdamo“ rašoma apie šio miesto įdomybes ir siūlomą tokią pramogą: „iškyla laiveliu po kanalus vakarėjant, kai denyje, gurkšnodamas vyną, gali stebėti... vietą, kur savo paslaugas namų vitrinose siūlo laisvo elgesio moterys“. Autorius lengvabūdiškai pamini, kad „Olandai jau senokai yra įteisinę ir prostituciją, ir gėjų vedības, ir eutanaziją, ir lengvų narkotikų vartojimą...“, ir todėl pakartotinai skelbia, kad tai – meno ir laisvės miestas ir ragina jį aplankyti.

Pagonys vyrai taip supranta laisvę ir, pagrobę jaunas moteris, jas žiauriai išnaudoja savo pasitenkinimui. Graikų ir romėnų laikais pagonių dievų šventyklos naudojosi prostitucija savo apeigoms. Neabejotina, kad ir pagonys lietuviai išnaudojo savo gražiausias merginas, pristatyda-

Šv. Brunonas Pažaislyje.

mi jas dirbti vaidilutėmis, naktimis daboti jų šventą ugnį.

Verta prisiminti, kad pagonis Netimeras iš pradžių atsisakė priimti krikščionybę, nes nenorėjo atsisakyti tos laisvės daryti su kitais visa, ko tik geidė. Jis nenorėjo tarnauti Dangiskam Karaliui. Pagonis sau sako: „Ilsėkis, valgyk, gerk ir linksmai pokyliauk!“ O Dievas jam tarė: „Kvailų, ...“ (Lk 12, 19–20) Užsirūstinęs Netimeras įsakė sudeginti Brunoną, tačiau pagonių šventoji ugnis užgeso, ir laužo nepavyko uždegti. Netimeras tai palaikė stebuklu, paleido Brunoną ir apsikrikštijo! Taip šventoji ugnis Lietuvos žemėje buvo pakeista šventos dvasios liepsna. Vaidilutės buvo išlaisvintos iš vergijos ir vyrų išnaudojimo. Tik krikščionybė kovojo už tiesą, kad moterys savo esme būtų lygios su vyrais. Meilė Marijai, Dievo motinai sukėlė vyrams norą ginti visas moteris nuo skriaudų, atsirado riterio idealai vakarų kultūroje ir nesavanaudiškos, romantiškos meilės supratimas.

Deja, „Draugo“ korespondentas Amsterdame neįsigilino į tikrą padėtį, o skaitytojams pristato tik paviršutinišką turistinę apžvalgą. Pasirodo, kad olandų valdžia kaip tik dabar labai susirūpino, kad jai nesiseka tvarkyti instituciją, nes kriminalinis elementas ten pat slapta siūlo pagrobta ir užrakintas paneles žemesnei kainai. Dideliu mastu vyksta kriminalinė prekyba žmonėmis, ir, deja, neatsiranda kilnių vyrų, kurie išgelbėtų šias nelaimingas moteris. Be abejo, tarp jų yra ir nemažai lietuvių. Pasirodo, „laisvės miestas“ iš tikrųjų yra didžiausias pasaulyje nelaimingų vergių turgus! Olandai siekė seksu ir narkotikais sukurti pagonių rojų, o pasitvirtino lietuvių posakis: „Neik grybauti su velniu į mišką...“

• • •

Šiuo metu, kai mūsų šeima liūdi tik prieš mėnesį netekusi dukrės, mane žiauriai ir melagingai puola Willowbrook leidžiamas laikraštis „Langas“ (2009 m. gruodžio 11 d.) ir jame išspausdintas trijų puslapių straipsnis su trimis krauju pasrūvusiomis keistuolių nuotraukomis. Straipsnis nepasirašytas, redaktoriai ir savininkai nepaskelbti. Anoniminis rašytojas, matyt, ir tinginys, nes perspausdina visą puslapį jau anksčiau pasirodžiusio romano „Da Vinci Code“ fantazijas, melus ir iškraipymus ir teigia, kad aš esu „Opus Dei“ skyriaus Lietuvoje vadovas.

Iš tikrųjų aš jokių pareigų Lietuvoje neturėjau ir neturiu. „Opus Dei“ nėra „slaptas tikėjimas“, o visiems prieinama katalikų bažnyčios dalis. Jos steigėjas Šv. Josemaria Escriva buvo paskelbtas šventuoju 2002 metais. Ko straipsnis nemini, yra, kad „Opus Dei“ nariai, kaip aš, neskaito ir ragina kitų neskaityti ir neremti pornografinių ir pseudopornografinių „žinių“ leidinių.

Baigiant šį tūkstantio metų laikotarpį Šv. Brunono pradėta evangelizacija, remkime mūsų katalikiškąją spaudą, gyvenkime ir skelbkime tikrą Kristaus atneštą Laisvę.

CONNECTICUT

Vėl rengiamos tradicinės Bendruomenės Kūčios

SIGITA ŠIMKUVIENĖ-ROSEN

Gražią tradiciją – Bendruomenės Kūčias – turėjo Waterbury lietuvių bendruomenės. Į jų rengiamas Kūčias Šv. Juozapo parapijos salėje susirinkdavo iki 200 lietuvių iš visos Connecticut valstijos. Waterburiečiai – Šarūnė Macys, Vytas Petruškevičius, Zita Rossi, Violeta Stasionienė, Linas Balsys ir kiti – sugebėdavo suburti lietuvių šiai ypatingai vakarienei. Vėliau, netekus parapijos mokyklos patalpų, sumažėjus LB narių skaičiui, bendruomeninių Kūčių rengimo sumanymo Waterbury buvo atsisakyta.

Bet ši rudenį per Connecticut apygardos valdybos posėdį, vykusį rugsėjo mėnesį New Haven, buvo nuspręsta atgaivinti bendras Connecticut lietuvių Kūčias. Apygardos valdyba pasiūlė Hartford LB apylinkei imtis įgyvendinti šį sumanymą. Labai džiaugiamės, kad apylinkės pirmininkė Danutė Grajauskienė su savo valdyba sutiko tai padaryti ir visus lietuvių gruodžio 12 dieną, šeštadienį, po pietų sukvietė į Hartford.

Šv. Trejybės bažnyčioje 4 val. p. p. buvo laikomos šv. Mišios, kurias atnašavo šios parapijos klebonas Jakobs. Vėliau visi leidosi į parapijos salę, kurioje puikavosi Viktoro Kogelio ir Povilo Kubiliaus papuošta Kalėdinė eglutė. Salės stalai buvo padengti baltomis staltiesėmis, ant jų puikavosi kalėdinės puokštelės. Visa tai nuteikė tikrai šventiškai. Kaip ir graži moterų apranga. Maldą sukalbėjo kunigas K. Kasinskas.

Šeiminkės D. Banevičienė, L. Sawka, D. Grajauskienė, K. Šerkšnienė ir I. Burneikienė buvo paruošusios tradicinių Kūčių patiekalų: spanguolių kisielių, silkės, grybų, sklandžių, įdarytų kopūstais, karštų barščių su džiovintais lietuviškais grybais, žuvies. Susirinkusiems buvo patiekta 12 tradicinių Kūčių patiekalų.

Sveikina Hartford apylinkės pirmininkė Danutė Grajauskienė.

D. Grajauskienė susirinkusiems (buvo apie 80 žmonių) padėjo už atvykimą, o savo valdybai – už didelį darbą, suruošiant šį renginį, palinkėjo visiems gražių artėjančių švenčių. Po valgymo Elžbieta Liudžiuvienė, Irene Belanger ir Linas Banevičius vedė giesmių giedojimą. Renginyje dalyvavo New Britain, Rytinio Connecticut apylinkės pirmininkės Irene Belanger ir Diana Norkienė, Hartford Lietuvos Vyčių atstovė Kay Urban, Connecticut Sporto klubo valdybos narys Algis Gelažauskas, apygardos valdybos nariai – Angelė Jonynienė, Juozas Liudžius, Žydrūnas Gimbutas ir šių eilučių autorė.

Tikėsimės, kad Hartford lietuvių gražios pastangos ruošti Bendruomenines Connecticut lietuvių Kūčias išliks tradicinėmis.

Saulius Dzikas, „Tėvynės garso“ radijo administratorius, su savo šeima.

Sigitos Šimkuvienės-Rosen nuotr.

**REMKIME
DRAUGO FONDA –
RŪPINKIMĖS
„DRAUGU“!**

TEL.: 773-585-95000

WWW.DRAUGAS.ORG

Vilnius, gruodžio 28 d. (ELTA) – Antradienį Taikomosios dailės muziejuje atidaryta baltiškojo gintaro inkluzų paroda „Įkalinti gintare“. Parodos lankytojai Taikomosios dailės muziejuje turi retą galimybę 26 vitrinose pamatyti natūralaus grožio rinkinį iš Lietuvos dailės muziejaus fondų, kuris yra puikus kultūros ir gamtos mokslų sąlyčio pavyzdys. Šis moksliskai vertingas baltiškojo gintaro inkluzų rinkinys, pasak parodos rengėjų, yra vienas iš garsiausių ir žymiausių pasaulyje. Gintare „įkalintos“ gyvūnų ir augalų dalelės kaip niekas kitas gamtoje įtikinamai atskleidžia tolimą gyvybės mūsų žemėje praeitį. Paroda „Įkalinti gintare“ Taikomosios dailės muziejuje veiks iki 2010 m. kovo 1 dienos.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Rusų planai masina lietuvius

Klaipėda, gruodžio 29 d. (ELTA) – Klaipėdoje viešėjęs Lietuvos generalinis konsulas Kaliningrade klaipėdietis Vaclovas Stankevičius patvirtino, kad nemažai mūsų šalies verslininkų, pirmiausiai – statybų sritis, sieja savo viltis su dideliais statybų planais Kaliningrado srityje.

„Verslininkų aktyvumas yra labai didelis. Pirmiausiai – statybų srityje. Lietuviai labai domisi atominės elektrinės statybomis prie Nemuno, nes šis projektas apima ne tik pačios elektrinės, bet ir namų joje dirbsiantiems statybas. Rusijos premjeras Vladimir Putin jau yra pasirašęs potvarkį dėl elektrinės statybų. Taip pat bus statoma lošimų zona Jantarnyj vietovėje. Ten bus įkurtas 30 tūkst. gyventojų miestelis. Kuršių nerijoje – taip pat numatomos statybos, daug lėšų investuojama į kelius“, – sakė diplomatas.

Jis užtikrino, kad Kaliningrado srities gyventojai labai palankiai atsiiepia apie lietuvius, juos pažįsta, noriai bendradarbiauja. Jo teigimu, ki-

tais metais uostamiestyje apsilankys Kaliningrado srities švietimo ministrė Natalija Šery ir socialinės politikos ministrė Galina Jankovskaja.

„N. Šery planuoja susitikti su švietimo ir mokslo ministru Gintaru Steponavičiumi. Numatyta pakalbėti ir apie uostamiestyje įsikūrusias rusakalbių mokyklas, tolesnį bendradarbiavimą tarp Klaipėdos ir Imanuelio Kanto universitetų. Ministrė domėsis apie Lietuvoje vykdomą švietimo reformą. Kelionė – pažintinė, tikrai nėra jokių ženklų, kad Lietuvoje kas nors būtų negerai dėl rusakalbių padėties“, – teigė V. Stankevičius.

Tačiau jis pripažino, kad yra „nesureguliuotų dalykų“ pačiame Kaliningrade, kalbant apie lietuvių mokytojų įsidarbinimą. Apie nesklaidumus ir ketinama kalbėtis. Socialinės politikos ministrė domėsis, kaip yra tvarkomasi Lietuvoje socialinėje srityje: kokia yra vykdoma politika neįgaliųjų, pagyvenusių žmonių atžvilgiu.

Paskelbti konkurso

„Metų ūkis 2009“ laimėtojai

Vilnius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Paskelbti konkurso „Metų ūkis 2009“ rezultatai. Jau šešioliktąjį kartą Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos ūkininkų sąjungos surengtame konkurse išrinkti 41 pirmosios vietos, 43 antrosios ir 42 trečiosios vietos laimėtojai.

Pagrindiniai konkurso „Metų ūkis“ vertinimo kriterijai buvo ūkininko kvalifikacija, išsilavinimas, ūkio veikla ir jo rezultatų vertinimas, dalyvavimas visuomeniniame darbe. Konkurse dalyvavo registruoti ūkininkų ūkiai.

Pagal anketų duomenis jauniausias konkurso „Metų ūkis 2009“ pirmosios vietos laimėtojas – Marijampolės rajono Liudvinavo seniūnijos ūkininkas Darius Akstinavičius užsima augalininkystę, dirba 159 ha žemės (19 ha nuosavos ir 140 ha nuomos).

Vyriausias konkurso nugalėtojas – ūkininkas Mykolas Hofertas iš Raseinių rajono Gylių kaimo laimėjo trečiąją vietą. Jis valdo 209 ha ūkį (150 ha nuosavos ir 59 ha nuomos žemės), jo ūkio specializacija –

augalininkystė ir gyvulininkystė, prižiūri 36 bičių šeimas.

Didžiausius ūkius valdo pirmosios vietos laimėtojai: Vilkaviškio rajono ūkininkai Ona ir Artūras Maksvyčiai (1,070 ha), Kėdainių rajono ūkininkai Laimutis ir Šarūnas Šiušės (1,000 ha), tiek pat žemės turi ir Jurbarko rajono ūkininkas Arūnas Mickūnas.

Mažiausias trečiosios vietos laimėtojo – Šakių rajono ūkininko Edmundo Reimerio – 3,6 ha – mišrus ūkis. Verčiamasi augalininkystę ir gyvulininkystę, yra 350 triušių ferma. Mažus ūkius turi ir trečiosios vietos nugalėtojas – Ignalinos rajono ūkininkas Zenonas Rubinas (8,75 ha, specializacija – mišrus ūkis, turi 17 melžiamų karvių) bei trečiosios vietos nugalėtojai – Elektrėnų savivaldybės ūkininkai Romualda Ona ir Antanas Vansevičiai (11,24 ha, ūkio specializacija – gyvulininkystė, penkios melžiamos karvės).

Respublikinė konkurso laimėtojų pagerbimo šventė numatoma 2010 m. sausio pabaigoje.

Vilnius ir Kaunas 2012 metais sieks tapti Pasaulio knygų sostine

Vilnius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Bus siekiama, kad Vilnius ir Kaunas 2012 metais taptų ir dalintųsi Pasaulio knygų sostinės vardu. Šį vardą suteikia Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (UNESCO). Apie tai per projekto „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ (VEKS) spaudos konferenciją pranešė sostinės vicemeras Gintautas Babravičius.

Pasak vicemero, siekti šio garbingo vardo paskatino sėkmingas VEKS projektas. Norima, kad 2012-ųjų Pasaulio knygų sostinės vardą dalintųsi du didieji Lietuvos miestai – Vilnius ir Kaunas, taip tarsi atgytų ir dvi-miesčio idėja. „Dabar dar aiškina-

mės, ar bus leidžiama įvardyti du miestus, jeigu – ne, tada ‘Trojos arkliu’ greičiausiai taps Vilnius, turintis šiek tiek daugiau galimybių šį vardą pelnyti, bet, nepaisant to, bus labai daug bendrų projektų su Kaunu”, – sakė G. Babravičius.

Pasak vicemero, paraiškos UNESCO bus teikiamos sausio pabaigoje. Ar Lietuvos miestams atiteks Pasaulio knygų sostinės vardas, paaiškės maždaug vasario viduryje.

G. Babravičiaus teigimu, yra buvę atvejų, kai šį vardą dalijosi du miestai – Milanai ir Roma.

Šiomet Pasaulio knygų sostinė – Beirutas. Pasaulio knygų sostinių tradicija gyvuoja jau 10 metų.

VEKS 2009 metais: 1,500 renginių

„Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ rengėjai – (iš k.) Aušra Lukošienienė, Gintautas Babravičius, Rolandas Kvietkauskas ir Ieva Skaržinskaitė – aptarė šios visus metus vykusios programos vaisius.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, gruodžio 29 d. (ELTA) – Metams besibaigiant, dedami paskutiniai taškai programoje „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“. Šiomet šios programos dėka įvyko daugiau nei 1,500 kultūros ir meno renginių, kuriuos aplankė per pusantro milijono žmonių. Programos įgyvendinimui 2009 metais buvo skirta 34 mln. litų.

Vilniaus miesto mero pavaduotojas ir Viešos įmonės „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ (VEKS) valdybos pirmininkas Gintautas Babravičius, apibendrindamas darbą, šiomet sakė besijautęs kaip pilotas, kuriam patikėta valdyti lėktuvą su abiem degančiais varikliais ir kuriam keliama užduotis jį saugiai nutupdyti.

„Lėšų trūko, reikėjo mažinti programos apimtį. Buvo įvairių nuotaukų, bet džiugu teigti, kad renginiai po to, kai krizės žirkklės pasivaikščiojo po programą, įvyko. Mums vadovaujant šiai įstaigai, jokių skandalų nekilo. Dabar pagrindinis darbas – neišbarstyti šio lobio“, – sakė G. Babravičius antradienį per spaudos konferenciją.

VšĮ „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ direktorius Rolandas Kvietkauskas teigė, jog buvo įgyvendinta 100 projektų, tai – 20 mažiau nei planuota.

„Miesto pasiekiamumas padarė blogą paslaugą, nes galimybė atvykti

net ir iš Europos buvo sudėtinga“, – teigė R. Kvietkauskas. Šią problemą įvardijo ir sostinės vicemeras. Anot jo, dėl to Vilnių aplankė mažiau svečių nei tikėtasi.

Nuo vasario VEKS vadovaujantis R. Kvietkauskas pripažino, kad padarinių turėjo ir „labai skausminga pradžia“. Tačiau, pasak VEKS vadovo, ilgainiui šį išpūdį bent jau tarptautinės bendruomenės akyse pakeitė susidomėjimas pačiais vykdomais projektais.

„Užsienio žiniasklaidos atstovai pirmą metų ketvirtį labiausiai klausė: ‘Ar jūs išgyvenate?’, po to: ‘Kaip sekasi tokią programą įgyvendinti ekonominės krizės kontekste?’, – teigė R. Kvietkauskas.

VEKS vadovas priminė, kad 2008 metais Vyriausybės patvirtintas programos biudžetas trejiems metams siekė 105 mln. litų. 60 proc. šios sumos teko valstybės, 40 proc. – savivaldybių biudžetams. „2007–2009 metais išleista beveik 70 mln. litų, iš kurių 34 mln. – 2009 metų biudžetas, kuriame – valstybės, savivaldybės, Europos Komisijos lėšos. Bendras biudžetas mažesnis nei planuotas“, – teigė R. Kvietkauskas.

Pasak VEKS vadovo, renginių metu padėjo maždaug 500 savanorių, projektą parėmė daugiau nei 300 privačių įmonių, apie projektą buvo parengta per 200 reportažų.

Aplankykite
www.draugas.org

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Šiaurės Korėja sulaikė JAV žmogaus teisių aktyvistą

Šiaurės Korėjos pasienyje sulaikytas JAV misionierius Robert Park ragina atsištydinti šios šalies vadovą Kim Jong Il.

AP nuotr.

Seulas, gruodžio 29 d. (AP/BNS) – Šiaurės Korėja antradienį paskelbė sulaikiusi JAV pilietį, kuris neteisėtai perėjo jos sieną, siekdamas atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į žmogaus teisių padėtį toje komunistinėje šalyje.

Pchenjano pareigūnai pradėjo tyrimą dėl amerikiečio „neteisėto patekimo“ į šalį per Šiaurės Korėjos ir Kinijos sieną praeitą ketvirtadienį, sakoma trumpame valstybinės Korėjos centrinės naujienų agentūros (KCNA) pranešime.

Tame pranešime nenurodomas sulaikyto JAV piliečio vardas, tačiau aktyvistai mano, kad tai krikščionių misionierius Robert Park, kuris esą pirmąją Kalėdų dieną kirto sieną, perėjęs užšalusią Tumenų upę.

Pranešama, kad amerikietis nešėsi laiškus, kuriuose Šiaurės Korėjos vadovas Kim Jong Il raginamas atsištydinti ir paleisti visus politinius kalinius.

Seule įsikūrusios aktyvistų grupės „Pax Koreana“ (Korėjos taika) atstovas Jo Sung-rae atstovas sakė, kad

perėjęs sieną R. Park sklandžia korėjiečių kalba ištare: „Esu Amerikos pilietis. Aš nešu Dievo meilę. Dievas jus myli ir laimina.“ Amerikietį iki Šiaurės Korėjos sienos lydėjo du kiti „Pax Koreana“ aktyvistai.

Pietų Korėjos suvienijimo ministerija nurodė negalinti patvirtinti, ar KCNA pranešime minimas asmuo iš tikrųjų yra R. Park.

Misionieriaus dėdė Šiaurės Korėjos pranešimą pavadino gera žinia. Manchul Cho sakė būgštavęs, kad jo sūnėnas bus nužudytas, o Pchenjanas nepripažins, kad jis buvo įžengęs į Šiaurės Korėją.

Šiaurės Korėja šių metų kovą sulaikė dvi JAV žurnalistes, kurios esą perėjo sieną tokiu pat būdu, kaip ir R. Park. Po keturių mėnesių komunistinio režimo teismas skyrė joms po 12 metų sunkiųjų darbų dėl neteisėto įsibrovimo ir „priešiškų veiksmų“. Moterys buvo paleistos rugpjūtį, kai buvęs JAV prezidentas Bill Clinton nuvyko į Pchenjaną derėtis dėl jų išlaisvinimo.

Pergalę prieš pandemiją gripą skelbti dar per anksti

Ženeva, gruodžio 29 d. (AFP/BNS) – Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) vadovė Margaret Chan antradienį sakė, kad jog dar per anksti skelbti pergalę prieš vadinamąjį kiaulių gripą, taip pat teisino sprendimą skelbti šios ligos pandemiją.

„Manau, kad privalome likti atsargūs ir dar 6–12 mėnesių stebėti pandemijos vystymąsi, prieš paskelbdami pergalę“, – Jungtinių Tautų (JT) pareigūnė sakė Šveicarijos dienraščiui „Le Temps“.

M. Chan nurodė, kad kai kuriose Šiaurės pusrutulio šalyse, tokiose kaip Kanada ir JAV, pastebimas užsikrėtimų virusu A(H1N1) atvejų mažėjimas, tačiau kitose šalyse šios ligos banga dar toli gražu neatsilūgo. „Žiema dar ilga“, – sakė PSO generalinė direktorė, pridūrusi, jog aiškus pastarosios gripo pandemijos paveikslas išryškės tik po dvejų metų. Užsikrėtę virusu A(H1N1), kuris pirmą kartą buvo nustatytas šių metų kovą, pasaulyje mirė apie 11,516 žmonių.

Šiam virusui pradėjus sparčiai plisti, PSO birželį paskelbė gripo pandemiją. Tačiau daugeliui užsikrėtusiųjų pasireiškė tik lengvi tos ligos požymiai, o JT agentūra buvo kritikuojama dėl per didelio masto atsako.

M. Chan gynė PSO sprendimą skelbti pandemiją, sakydama, jog jos vadovaujama organizacija taisyklingai pasielgė „labai apdairiai“.

„Tikrai nebūčiau skelbusi pandemijos, jeigu nebūčiau turėjusi patikimų įrodymų, paskatinusių taip pasielgti“, – sakė ji.

EUROPA

TALINAS

Estijoje teisės aktų žinyno „Eiigi Teataja“ („Valstybės žinynas“) priėdė antradienį paskelbtas dar vienas sąrašas asmenų, kurie anksčiau tarnavo sovietinėse žvalgybos ir kontržvalgybos institucijose. Į sąrašą įtrauktas 31 žmogus. Dauguma iš jų įsiję į jį šiuo metu jau pensininkai arba dirba pagalbinį ar techninį darbą. Anksčiau jie ėjo daugiausia KGB rajonų ir miestų skyrių įgaliotinių pareigas, dirbo techninėse pareigose. Pirmąjį tokį septynių žmonių sąrašą saugumo policija paskelbė 1997 metais.

VARŠUVA

Lenkijoje antradienį minimos 20-osios socializmo žlugimo šalys metinės. 1989 metų gruodžio 29 dieną Liaudies Lenkijos Respublikai buvo gražintas senasis pavadinimas – Lenkijos Respublika, taip pat atkurtas istorinis herbas – Erelis su karūna. Už konstitucijos pataisas tą išimtiną dieną balsavo 374 Lenkijos Seimo deputatai, dar vienuolika – susilaikė, ir tik vienas įstatymų leidėjas balsavo prieš.

RUSIJA

MASKVA

Rusija, anot ministro pirmininko Vladimir Putin, turi toliau kurti puolamuosius ginklus, kaip atsvarą JAV priešraketinės gynybos planams. „Kad būtų išlaikyta pusiausvyra, mes turime kurti puolamųjų ginklų sistemas – ne priešraketinės gynybos sistemas, kaip Jungtinės Valstijos“, – pareiškė V. Putin, antradienį viešėdamas Rusijos Tolimuosiuose Rytuose. JAV prezidentas Barack Obama rugsėjo 17-ąją paskelbė atsisakantis savo pirmtako George W. Bush priešraketinio skydo Vidurio Europoje planų. Minėtas projektas sulaukė itin aštrios Maskvos kritikos.

VLADIVOSTOKAS

Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin pavadino pagrindi-

niais vyriausybės laimėjimais 2009 metais tai, kad buvo neleista nedarui masiškai augti, buvo išgelbėta bankų sistema ir pasiektas pagyvėjimas šalies kreditų rinkoje. Jis taip pat priminė, kad dėl nuosmukio smarkiai sumažėjo kreditų rinka. „Bet pamažu mes išbrendame ir iš šios padėties“, – sakė V. Putin.

AFRIKA

MOGADIŠAS

Pirmadienį Somalio piratai paleido su Singapūro vėliava plaukusį laivą, kurį užgrobė prieš 10 savaičių, praneša Europos Sąjungos (ES) laivyno pajėgų atstovai. Šaltinio teigimu, laivas „Kota Wajar“ su 21 žmogaus įgula buvo paleistas prie Somalio pakrantės. Daugiau paleidimo smulkmenų nepateikiama, tačiau šaltinis praneša, kad Kanados karinis laivas užgrobtajam laivui teikė medicininę ir logistinę pagalbą.

AZIJA

BEIJING

Kinija įvykdė mirties bausmę dėl narkotikų kontrabandos nuteistam britui. Didžiosios Britanijos vyriausybės vadovas Gordon Brown antradienį Londone pareiškė griežčiausiai smerkiantis šį žingsnį. Humanitarinės organizacijos „Reprieve“ duomenimis, greičiausiai psichine liga sergantis Akmal Shaikh yra pirmasis europietis per 50 metų, kuriam Kinijoje įvykdyta mirties bausmė. A. Shaikh 2007 metų rugsėjį Sindziano provincijoje buvo sulaikytas su keturiais kilogramais heroino. Šio vyro rėmėjai teigia, kad jis sirgo psichine liga.

JAV

HAWAII

Praejus kelioms dienoms po nepavykusio išpuolio prieš amerikiečių keleivinį lėktuvą JAV prezidentas Barack Obama pirmą kartą asmeniškai pakomentavo įvykį ir pažadėjo ryžtingą kovą su terorizmu. Jo vyriausybė „nenurims“, kol nebus surasti ir patraukti atsakomybės visi penktadienį lėktuvą susprogdinti mėginę asmenys, pareiškė B. Obama pirmadienį Hawaii valstijoje, kur atostogauja.

ATLANTIC Express Corp.
1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

D. Britanijos lietuvių visuomeninių pagrindų formavimasis

Tęsinys iš gruodžio 29 d.

ANDRIUS ŠTURAS

Tai, jog DBLS atstovavo DP kartos lietuviams, save įvardijus kaip politinė išeivija, nulėmė Sąjungos centro įkūrimą būtent Londone, kur telkėsi visas šios šalies politinis gyvenimas, aktyviai dalyvauti atstovaujant okupuotos Lietuvos interesams buvo bene svarbiausias DBLS tikslas. Iš pradžių, kai DBLS neturėjo pakankamai lėšų įsigyti nuosavoms patalpoms, buvo tenkinamasi nuomojamomis patalpomis. Šios patalpos tuo metu buvo pigios, nes formaliai tai buvo arklidės (3 Marlborough Gate Stables, Lancaster Gate, London, W. 2. ir 2 London Mews, London Street, W. 2.). Jose veikė „Britanijos lietuvio“ redakcija, o Sąjungos centro valdyboms susitikimams bei DBLS raštinėi buvo naudojami P. Varkalos bei M. Šilkaičio (vienas iš DBLS įkūrimė dalyvavusių asmenų, DBLS laikinosios centro valdybos narys) butai Londone. Tam, kad būtų galima atstovauti visoms trims okupuotoms Baltijos valstybėms, buvo galvota įsigyti bendrą lietuvių, latvių ir estų biurą.

Kituose DBLS skyriuose, išikūrusiuose provincijose, padėtis buvo labai panaši: pirmieji skyriai savo susirinkimams naudodavo darbo stovyklų, nakvynės namų (angl. „hostel“), kuriuose gyveno, kambarius. Vėliau, lietuviams pradėjus lankytis vietinėse aludėse-klubuose, daugumų aludžių savininkų leido lietuviams savo susirinkimams naudotis vienu iš aludžių kambarių. Daugumai mažesnių Sąjungos skyrių tokie kambariai tapo DBLS skyrių būstinėmis viso tiriamaojo laikotarpio metu.

Didesnėse lietuvių kolonijose, vienoje vietoje esant didesniai lietuvių skaičiui, dalis tokių lietuvių telkinių pasirinko galimybę įsigyti savus namus (Bredford), Mančesteris). Tačiau Vidurio Anglijos lietuviai, gyvenę Notingeme ir jo apylinkėse (čia buvo didžiausia lietuvių kolonija), nepirko savo klubo, nes nuo pat atvykimo į Notingemą užmezgė gerus santykius su šiam mieste gyvenusia ukrainiečių kolonija, kuri jau turėjo savo klubą. Šiuo klubu pradėjo naudotis ir lietuviai savo renginiams, o DBLS skyrius – susirinkimams.

Londone įsikūrę DP kartos lietuviai rinkosi dvejopą variantą: lietu-

viai, apsigyvenę Rytų Londone, kuriame įkūrė ir DBLS I skyrių, naudojos senosios lietuvių išeivių kartos Londono lietuvių socialinio klubo patalpomis. O DBLS centras, siekęs įsigyti specialias patalpas, galėsiančias atstovauti DBLS ir D. Britanijos lietuvių, buvo numatytas įkurdinti Vakarų Londone.

Todėl jau 1948 m. spalio 16–17 d. II DBLS suvažiavime nutarta rinkti lėšas DBLS centrui pirkti. Remiantis žinomu lietuvių, gyvenančių D. Britanijoje, skaičiumi (šiek tiek daugiau nei 6,000 lietuvių), buvo nuspręsta, jog kiekvienam jų būtų užtekę paaukoti šiam tikslui po 1 ar 2 svarus: planuojamos pirkti patalpos tuo metu kainavo 7,000 svarų. Lėšos buvo renkamos per DBLS skyrius platinant akcijas, kurios būdavo atsiunčiamos kartu su „Britanijos lietuvio“ numeriais.

Pradinę sumą savo namų įsigijimui pavyko surinkti per porą metų: 1950 m. liepos 8 d. buvo įregistruota Lietuvių Namų Akcinė Bendrovė (LNAB) – Lithuanian House Limited. Ši nauja bendrovė buvo įkurta dėl konkrečios priežasties: DBLS negalėjo tapti nekilnojamo turto pirkė-

ja, nes ji, kaip visuomeninė organizacija, nebuvo juridinis asmuo; todėl buvo įkurta akcinė bendrovė, kuri turėtų teisę įsigyti nekilnojamąjį turtą. Taigi, tikrieji šių naujųjų namų savininkai galėjo būti tik akcijų įsigiję lietuviai.

Lietuviai (Lithuanian House Limited) namus vadino DBLS ekonominiu vienetu, tačiau pagal D. Britanijos įstatymus DBLS ir LNAB nesiejo jokie teisiniai ryšiai, nors Sąjunga ir įkūrė LNAB kaip būsimą lėšų šaltinį DBLS vykdomai veiklai finansuoti, o akcininkais tapo DBLS nariai.

LNAB vardu 1950 m. spalio 27 d. buvo nupirkti namai, esantys 43 Holland Park W 11, Londone, už 8,000 svarų (iš kurių 5,000 liko kaip paskola). Šiems namams buvo suteiktas Lietuvių Namų (toliau LN) pavadinimas. 1951 m. gegužės 19 d. pirmą kartą įvyko LNB akcininkų susirinkimas (jau pirmajame susirinkime dalyvavo tik nedidelė dalis akcininkų: „66 akcininkai iš viso 1,683 akcininkų skaičiaus.“). Susirinkimo metu LNB direktoriais buvo išrinkti visi tais metais DBLS CV buvę asmenys, kurie pakeitė iki tol buvusią laikinąją LNB valdybą. O DBLS būstinė į šiuos namus persikėlė 1950 m. gruodžio 4 d. Taigi Sąjungai nuo pat pradžių atiteko LNAB kontrolė.

Bus daugiau.

VIS DAUGIAU LIETUVIŲ IŠ LONDONO SUGRĮŽTA Į GIMTINĘ

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Specialiai „Draugui“ iš Londono

Tikslios statistikos, kiek lietuvių gyvena Didžiosios Britanijos sostinėje Londone, nėra, bet manoma, kad per pastaruosius keliolika metų jų išvažiavo dešimtys tūkstančių, ištirpusių tarp daugiau kaip septynių milijonų šio didžiulio miesto gyventojų.

Ekonomikos krizė, palietusi visą pasaulį, permąstė atnešė ir į lietuvių Londone gyvenimą. Tos permainos – ne į gerąją pusę. Vis sunkiau tampa susirasti darbą po to, kai darbdaviai dėl krizės ar bankroto mažina darbo vietų skaičių, atlyginimai už darbą neįkyla, o darbo laikas ilgėja. Tokia padėtis vis daugiau lietuvių priverčia susikrauti daiktus ir po kelerių gyvenimo Londone metų visam laikui grįžti atgal į Lietuvą, kur taip pat neįlaukia pyragai.

Daugelis lietuvių vyrų, atvykusių į Londoną per pastarąjį dešimtmetį, darbų ieškojo statybose. Statybininkų poreikis visada buvo didelis, tačiau pastaruoju metu nemažai statybos firmų bankrutavo, lietuvių dar mažesniais įkainiais įveikė lenkai, tad statybininkai jau nesidžiaugia kažkada uždirbtais pinigais. Be to, ir svaro kursas gerokai nukrito – dar prieš keletus metus už svarą galėjai gauti 5 litus, šiandien jau – tik 3,9 lito, tad uždirbti svarai, tėvynėje išleisti į litus, leidžia nupirkti jau daug mažiau.

Ne vienas lietuvis gali papasakoti, kad yra remontavę garsenybių namus – kažkas dirbo dainininkės Madonna name, keli lietuviai atnaujino kitos garsios vokalistės Annie Lennox prabangų namą garsiaje Notting Hill rajone.

Lietuviai statybininkai, kažkada turėję metų ar ilgesnio laiko sutartis su darbdaviais, dabar džiaugiasi ir kelioms dienoms ar savaitei gautu

darbu. Padėti gelbsti tai, kad 2012 metais Londone vyks olimpinės žaidynės, tad dabar statomos arenos, plaukimo baseinai, viešbučiai ir šiose statybose atsiranda šiek tiek darbo vietų. Dažniausiai lietuviams statybininkams pasiūloma remontuoti koki nors seną namą, keisti grindų dangą, kloti plyteles – šiuos darbus mūsiškiai visada atlieka gerai ir kokybiškai.

Dažnai tenka remontuoti ir įvairias parduotuves, kurių savininkai remonto metu jų neuždaro – dirbti reikia naktimis, kai baigiasi parduotuvių darbo laikas, o ryte jos vėl laukia pirkėjų. Užmokestis už tokį darbą – nedidelis, jo užtenka tik pragyventi.

Pagal tai, kokiam Londono rajone gyveni, galima pasakyti apie tavo socialinį statusą. Labai daug lietuvių yra įsikūrę Rytų Londone, aplink Stratford rajoną. Čia pagrindiniai jų kaimynai – Pakistano ir Bangladešo gyventojai, turkai. Su musulmonais lietuviai sugyvena gerai, apsipirka jų parduotuvėse, taiso automobilius jų dirbtuvėse, skalbia rūbus jų skalbyklose. Čia yra pakankamai saugu, nebaisu vaikščioti ir naktimis.

Namus ar butus lietuviai taip pat nuomoja iš šių šalių piliečių. Dažniausiai tokiuose sublokuotuose kelių kambarių namuose gyvena po penkis-šešis lietuvių. Toks gyvenimas primena bendrabutį, nes virtuvėje kiekvienas turi savo lentynas, rytais prie vienintelės vonios eilėje tenka laukti pusvalandį ir ilgiau. Toks gyvenimas dar pakenčiamas jaunimui, tačiau vidutinio amžiaus žmonės sako, kad prie bendrabučio sąlygų nėra lengva priprasti.

Žinoma, yra lietuvių, kurie Londone pasiekę nemažai, kurie turi gerus darbus, uždirba nemažus pinigus, tačiau tai – išimtis, kaip ir Amerikoje ar kitose šalyse. Didžiąją dalį emigrantų lietuvių sudaro tie, kurie skai-

Londone yra ne viena lietuviška parduotuvėlė.

A. Vaškevičiaus nuotr.

čiauja kiekvieną uždirbtą svarą, nerimauja dėl to, ar pavyks išsaugoti darbo vietą, bando šiek tiek sutaupyti pinigų pasiūsti giminėms ir artimiesiems į Lietuvą.

O sutaupyti nėra lengva – dauguma uždirba apie 140–180 svarų per savaitę, iš jų 100 svarų tenka atiduoti už kambario nuomą, o likusieji pinigai atitenka maistui, transportui, nes į darbą tenka važinėti dideliais atstumu. Apie kokias nors pramogas lietuviai nekalba – nors dauguma čia gyvena apie dešimtmetį, bet dar nėra buvę pagrindiniuose Londono muziejuose, kurių lankymas yra nemokamas, nebuvę ir Londono apylinkėse, nuostabiuose parkuose, ką jau kalbėti apie Šiaurės jūrą, iki kurios – tik maždaug valanda kelio automobiliu.

Moterys lietuvis Londone dažniausiai dirba daržovių ar kitokiųose fabrikuose. Jame dirbo ir mano kalbinta Regina, penktąjį dešimtį baigianti moteris, jau septintus metus gyvenanti Londone. Apie grįžimą į Lietuvą ji nekalba, sako, kad ten jos niekas nelaukia, o sūnus pats atskrenda aplankyti mamos. Kai daržovių fabrikas, kuriame dirbo Regina, bankrutavo, jai teko nueiti kančių kelius, kol susirado kitą darbą – dabar ji

naktimis valo vieno banko patalpas. „Darbą anglų kalbos nemokančioms vidutinio amžiaus moterims labai sunku susirasti. Jaunimas turi visai kitokias galimybes – darbdaviai nori jaunų, išsilavinusių, laisvai angliškai kalbančių žmonių“, – atsiduso Regina.

Tokio jaunimo Londone – taip pat labai daug. Kasmet prieš rugsėjo pabaigą, kai Didžiojoje Britanijoje prasideda nauji mokslo metai, čia pradeda mokytis daug mūsų abiturientų. Žinoma, tik vienetai išgali studijuoti garsiuose Cambridge ar Oxford universitetuose, kur už vieno semestro studijas reikia mokėti apie 100,000 litų (apie 42,000 dolerių). Daugelis renkasi kitus universitetus ir kotedžus, kur mokslas yra nemokamas.

„Tam, kad išgyvenčiau ir galėčiau studijuoti, turiu dirbti. Darbą susirasti nebuvo sunku – dar būdama Lietuvoje internetu išsiuntinėčiau anketas įvairioms kavinėms, ir iš garsaus ‘Starbucks’ kavinių tinklo Londone sulaukiau net penkių pasiūlymų, tad galėjau rinktis priimtinausią“, – pasakojo liepos mėnesį į Rytų Londono universitetą sporto vadybos studijuoti atvykusi buvusi vilnietė Elena.

Nukelta 9 psl.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 141

Negavusi jokio konkretaus atsakymo, delegacija sugrįžo į palapinę ir pradėjo mus, jau gerokai įmigusius, kelti. Jie ragino kartu eiti prie „vachtos“ ir ten vėl kartoti reikalavimus, kol pasieksime savo. Atsikėlę ir pasitarę nusprendėme, kad prie vartų geriausia būtų eiti visiems, t. y. visai palapinei su savo daiktais organizuotai išeiti prie vartų ir ten susėsti ant žemės. Taip pat turėtų pasielgti ir visi ukrainiečiai. Manėme, kad taip pagaliau priversime enkavėdistus imtis veiksmų mus perkelti, o plėšikai neišdrįs mus pulti sargybinių akivaizdoje.

Daugelio lietuvių raginti nereikėjo, ir jie tvarkingai kolonoje po penkisėjo prie vartų ir sėdosi ant žemės. Buvo, deja, ir tokių, kurie nepaisė tarybos sprendimo. Sakydami, kad „visa tai kvepia išdavyste“, ar baimindamiesi bet kokia priešinimosi savo pavergėjams, jie lūkuriavo palapinėse prie savo gultų, laukdami „kas čia bus toliau“, kad reikiamą akimirką pasielgtų taip, kaip jiems tada pasirodys naudingiausia, kad tik išsaugotų savo kailį. Skatinami tokio lietuvių „vieningumo“, savo palapinėje pasiliko ir daugelis ukrainiečių. Tuo delsimu netruko pasinaudoti čekistai be uniformų. Rodydami nepaprastą organizuotumą ir susiklausymą, jie kaip skėriai juodu debesimi išniro iš savo palapinių ir šaižiai rėkdami ir keikdamiesi puolė mūsų palapinių pusėn. Visokiomis ietimis bei peiliais ginkluotos apie 200 vagių ir žmogžudžių gaujos priekyje sparčiu žingsniu artinosi kažkurios geltonkasės lietuvaitės numylėtinis, tas pats gruzinas su baltu turbanu ant galvos. Rankoje jis laikė ilgą ir storą lazdą, kurios gale styrojo užaštrinta geležtė.

Dėl to prakeikto „lietuviškojo“ nuolankumo mes atsidūrėme labai pažeidžiamoje padėtyje. Prie vartų buvo atsisėdę dar tik koks trečdalis lietuvaiečių, o didesnė dalis kartu su tarybos nariais ir sargybiniais buvo palapinėje arba prie jos. Mes jau anksčiau buvome nusprendę atitraukti paskutinius, kai išeis visi vyresnio amžiaus žmonės ir beginkliai, bei bus įkalbėti visi abejojantys. Išgirdę baisų triukšmą dabar visi išlindome iš palapinių. Ginkluotieji (kas kuo sugebėjome) karingai išsiriaviavome sutikti priešus, o likusiems prisakėme kuo greičiau bėgti prie vartų. Daugiau įkalbinėti neprireikė. Banditų gauja, pamačiusi mūsų ryžtą gintis, staiga stabtelėjo. Bet trumpam. Kol jų vadas su turbanu sušuko keistą karo šūkį:

– A nū narod bliatj! Bej bliatj niedobitych jobannyh svoločej fašystov nachuj! Uraaa bliatj!

Daugumai mūsų lietuvių toks keistas azijietiškas šaukinys nieko daugiau nereikšė, kaip tik, pavyzdžiui, „Abra-kadabra mušk fašistus!“, ir didesnio išpūdzio nesukėlė. Todėl petys į petį su ukrainiečiais atstatę savo ietis nesunkiai atstūmėme pirmąją puolimo bangą.

NKVD sargybiniai pamatę, kad padėtis gali tapti nevaldoma, pradėjo šaudyti į orą išpėjamuosius šūvius. Bet tai nė sekunde nesustabdė sužvėrėjusių plėšikų, kurie grėsmingai artėjo prie palapinių bei sėdinčiųjų prie „vachtos“. Įsitikinęs, kad net šūviai nesustabdė kriminalinio gaiva-

lo, iš sargybos būdelės, atkišęs nagą, išbėgo sargybos viršininkas ir puolė į mažėjantį tarpą tarp mūsų ir jų. NKVD leitenantėlis šoko priešais banditų vadą šaukdamas:

– Stoj, bliatj! Streliatj būdū! (Stok, nes šausiu!)

Enkavėdistai, ko gero, pasijuto apgauti savo kolegų kriminalinių, nes pastarieji turbūt viršijo savo įgaliojimus, norėdami apiplėšti politkalinis šviesiu paros metu, visiems mantant. Lagerio sargybiniai, nors ir bendrininkaujantys su banditais („bytavykais“, kaip juos vadino), matyt, nujautė, kad už tokį atvirą plėšimą ir jiems gali kliūti nuo vyresnybės.

Į atstatytą jauno enkavėdisto naganą nežinomos lietuvaitės išrinktasis sureagavo labai žaibiškai. Gruzinas taip visu smarkumu vožė per ištiestą ruselio ranką, kad ta turbūt lūžo, o ginklas nuskriejo į šalį ir nukrito visai netoli prie mano kojų. Aš ilgai nedvejodamas paspyriau jį kuo toliau į „vachtos“ pusę, kad juo negalėtų pasinaudoti akimirksniu priešais mane prišokęs gruzinas. Praradęs grobį šis dar labiau įsiuto ir jau kėsinosi su ta pačia lazda smogti man, bet pats gavo gerą niukšą medine ietimi į galvą nuo vieno iš mūsų siškių (man rodos, tai buvo Jonas Gluobys). Turbanas kiek apsaugojo, bet vadas susvirduliavo ir atšoko į savo „liaudies“ vidurį. Tas juos akimirką pristabdė. O čekistas, praradęs ginklą, vaitodamas nuskuodė link „vachtos“, susiėmęs sulažotą ranką. Tuo pat metu iš bokštelių pradėjo tvatinti kulkosvaidžiais ir serijomis iš automatinių šautuvų, mūsų laimei, į kriminalinius. Bokšteliuose budintys kareiviai buvo keičiami kas dvi valandas ir su „vachtos“ čekistais jokio ryšio neturėjo. Sargybiniai bokštelyje, ko gero, aiškiai pamatė, kas ir kaip nuginklavo NKVD leitenantą, ir stengėsi deramai atkeršyti. Pasinaudodami sargybinių ugnies priedanga likusieji lietuviai ir visi ukrainiečiai su savo ryšuliais pasileido chaotiškai bėgti prie „vachtos“. Nepaisydami virš galvų zvimbiančių kulų plėšikai neatlėgo ir puolė bėgančius vytis. Mūsų vyrai, gindami savuosius, šuniai darbavosi ietimis. Visi mūsų šiai spėjo pasiimti savo daiktus ir palapinėje nieko neliko. Tuo tarpu pas ukrainiečius dar ne visi buvo išbėgę. Ten įsiveržė dalis banditų ir plėšė iš nespėjusių susiruošti jų mantą. Šie irgi narsiai gynėsi. Kol viduje ir išorėje virė kruvinos kautynės, kiti vagys, apėję iš galo, peiliais prarėžę palapinių šonus, stverdavo ryšulius ir tekini nešėsi į savo pusę. Atmintyje pasiliko kraupus vaizdas, kaip vienas plėšikas abiem rankomis apglėbęs grobį viena koja šuoliavo savo palapinių link. Kitą koją jis vilko paskui save, kaip kokį į visas puses besimaskatuojantį kraujuojantį skudurą.

Per tą chaosą kažkuris iš bokštelių sargybinių iššovė signalinę raketą, kuri, pataikiusi į ukrainiečių palapinę, ją uždegė. Užsplieskęs gaisras, dėmai, keiksmai, šaudymai, sužeistųjų dejonės... Visa tai man vėl priminė tą pragarą, kurį išgyvenau Igumenėje.

Plėšikų „liaudis“ jau buvo persimaišiusi su mūsų šiais, ir sargybinių šaudymas pasidarė pavojingas mums patiems, dar nespėjusiems pasitraukti prie „vachtos“. **Bus daugiau.**

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

VIS DAUGIAU LIETUVIŲ...

Atkelta iš 8 psl.

Devyniolikmetė mergina puikiai kalba angliškai, dar Lietuvoje ji išlaidė visus egzaminus, kurių reikalaujama norint studijas tęsti Londone. Ji pasirinko „Starbucks“ kavinę moderniame Londono Canary Wharf rajone, kur daug įvairių biurų pastatų, firmų. Būtent šių firmų darbuotojai, taip pat turistai yra pagrindiniai kavinių lankytojai.

Elena kavinėje dirba kasdien po kelias valandas, darbdaviai jai pažadėjo, kad darbą galės suderinti su mokslu. Per valandą Elenai mokamas kiek didesnis nei mažiausias darbo užmokestis – po 6,1 svaro (apie 10 dolerių), ateityje, jei gerai seksis, ji uždirbs daugiau. Tiek gaunant, per savaitę gali susidaryti apie 160 svarų (apie 260 dolerių), bet 100 svarų teks atiduoti už buto nuomą, tad likusių pinigų vos užteks pragyvenimui. Po penkerių studijų metų Elena planuoja grįžti į Lietuvą ir savo įgytas žinias pritaikyti gimtinėje.

„Londone dabar sunku, kaip ir kituose miestuose, – trūksta darbų, mažėja atlyginimai, bet turime pralaukti šį sunkmetį, nes padėtis ateityje vis tiek pagerės. Žinoma, bus nemažai lietuvių, kurie, išsigandę kri-

zės, grįš į Lietuvą, bet ir ten dabar daugėja bedarbių, mažėja algos, tad kaip nors, sukandę dantis, dar pakentėsime“, – sakė ne vienas šiomis dienomis Londone sutiktas lietuvis.

Studijos Cambridge universitete kainuoja labai brangiai.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą „DRAUGAS“

• ĮVAIRŪS SKELBIMAI •

* **Moteris** ieško žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris** ieško darbo su gyvenimu. Dirba su visomis aparatūromis ir su sunkiais ligoniais. Tel. 773-396-9232.

* **Vyras**, turintis ilgametę patirtį, rekomendacijas, vairuojantis automobilį, ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 773-715-5364.

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos choras.

Fleitininkė Anna Bell O'Shea.

Visi mes Kalėdas atsinešame iš vaikystės (fotoreportažas iš Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos choro koncerto)

Visi laukiame gražiausios metų šventės – Kalėdų. Tačiau prieššventinis šurmulys, ruošs namuose, pagaliau sėdėjimas prie vaišių stalo po kiek laiko ima varginti, norisi atgaivos. Tokią atgaivą suteikė susirinkusiems klausytojams Palaimintojo

Skaitovė seselė Laimutė Kabišaitė.

Jurgio Matulaičio misijos choras, gruodžio 27 d. pakvietęs į tradicinį Kalėdinį koncertą.

Tai buvo neilnis koncertas. Choras šiais metais švenčia savo 20-metį. 1989 metais a. a. Rasos Šoliūnaitės-Poskočimienės pakviestas per šv. Mišias giedoti moterų būrelis netrukus į savo gretas priėmė ir vy-

rus. Nedidelė grupelė išaugo į chorą. Po kiek laiko chorui vadovauti buvo pakviesta Birutė Mockienė. Per 20 metų keitėsi choro vadovai, nuo 2008 m. pavasario jam vadovauja Jūratė Grabliauskienė (koncertmeisterė – Loreta Meištininkienė). Jauna, energinga vadovė subūrė dainininkus į darnų būrį, sugebantį atlikti ir didesnio profesionalumo reikalaujančius kūrinius. Tuo puikiai įsitikinome koncerto metu.

Koncerte nuskambėjo choro atliekami Fausto Strolis, W. A. Mozart, Juozo Naujaliao ir kt. kompozitorių kūriniai.

Šventiniame koncerte dalyvavo solistė Lijana Kopūstaitė-Pauletti, fleitininkė Anna Bell O'Shea, kanklių ansamblis „Gabija“, vadovaujamas Genės Razumienės.

Pirmą kartą klausytojai išgirdo ir neseniai susikūrusį kamerinį chorą „Laudate Dominum“, pamaloninusį klausytojų ausį profesionaliu atlikimu.

J. Siniaus „Kalėdų giesmė“ ir J. Švedo „Preludą“ atliko kanklių ansamblis. Po jų tradicinę anglų melodiją fleita atliko A. Bell O'Shea, solistė L. Kopūstaitė-Pauletti padainavo V. Guaraldi „Christmas Time is Here“.

Programą vedusios seselės Laimutės Kabišaitės žodžiais, visi mes Kalėdas atsinešame iš vaikystės. Tad kamerinio choro atliekamos L. Abario „Tyliai tyliai“, C. Gerlitz aranžuota „Gloria“, K. Vasiliauskaitės „Kalėdų naktį“ ir kiti kūriniai nuteikė ne tik šventiškai, bet ir apgaubė iš vai-

kystės iki skausmo pažįstamu namų jaukumu.

O kaip galėjai nesijaudinti, kai solistė, misijos ir kamerinis choras švelniai dainavo Fr. Gruber „Tyliai naktis“?

Na, o tradicinę amerikiečių giesmę „Džiaugsmingų šv. Kalėdų“ ir J. Naujaliao „Linksmą giesmę“ giedojo ne tik koncerto dalyviai, bet ir gausiai į koncertą susirinkę klausytojai.

Programos pabaigoje misijos choro pirmininkė Aldona Jankauskienė trumpai papasakojo choro istoriją. Koncerto dalyviai buvo apdovanoti gelėmis.

Aprimę nuo šventinio šurmulio, pakylėti puikios kalėdinės nuotaikos klausytojai pamažu skirstėsi namo.

„Draugo“ info

Solistė Lijana Kopūstaitė-Pauletti.
Jono Kuprio nuotr.Kanklininkų ansamblis „Gabija“. Pirmą iš kairės vadovė Genė Razumienė.
Laimos Apanavičienės nuotrauka

Kamerinis choras „Laudate Dominum“.

„Draugo“ šimtmečio proga 2010 m. vasarį ar kovą planuojama paskelbti straipsnį apie knygas, kurių autoriai buvo redakcijos bendradarbiai. Dėmesys bus skiriamas knygoms su autoriaus parašu ar dedikacija. Ieškome šių žmonių autografuotų knygų: Juozo Bačiūno, Aloyzo Barono, kun. Vytauto Bagdanavičiaus, kun. Kazimiero Barausko (Baro), Danutės Bindokienės, Kazio Bradūno, kun. Igno Česaičio, kun. Prano Garšvos, Nijolės Jankutės-Užubalienės, Broniaus Kviklio, Onos Labanauskaitės, Juozo Masilionio, prof. Kazio Pakšto, Jono Pilipausko, Juozo Plačo, kun. Juozo Prunskio, dr. Aleksandro Račkaus, Irenos Regienės, kun. Viktoro Rimšelio, kun. Kęstučio Trimako, Igno Sakalo, Jono Šoliūno, kun. Kazimiero Urbonavičiaus (slapyvardis J. Kmitas). Knygas prašome siųsti šio projekto rengėjui: Raimundas Lapas, PO BOX 1161, Oak Park, IL 60304.

D. GRYBAUSKAITĖ: LIETUVA TURI GALVOTI APIE EMIGRANTŲ GRĮŽIMO SKATINIMO PROGRAMAS

Atkelta iš 3 psl.

– Lenkų tautinės mažumos padėtis Lietuvoje nėra bloga. Antra vertus, dėl pavardžių rašymo padarėme ne viską, ką galime. Reikia politinės valios šį klausimą spręsti, ir, tikiu, kad ši valia stiprėja. Šiuos klausimus jau keliskart aptariau su Lenkijos prezidentu Lechu Kaczynskiu. Turiuosi su konstitucinės teisės žinovais ir politikais Seime, kaip rasti galimybę, kad tautinės mažumos galėtų rašyti pavardes savo kalba dokumentuose lotyniškais rašmenimis. Tuo pačiu noriu pabrėžti, kad nepritariu kai kuriems bandymams vieną ar kitą nuomonę ginti, pažeidžiant įstatymus ar nesilaikant teismo sprendimų.

– **Apie energetinį saugumą Lietuvoje kalbama jau seniai. Kaip vertinate buvusios ir dabartinės Vyriausybės žingsnius šioje srityje? Kada ir kaip, Jūsų nuomone, Lietuva gali užsitikrinti energetinį saugumą?**

– Uždarius senąją Ignalinos atominę elektrinę, 2010-ieji taps energetinės nepriklausomybės pradžios metais. Lietuvos energetikos sistema buvo ir yra priklausoma nuo Rusijos, nes visi energetiniai ištekliai – ir dujų, ir elektros tiekimas – yra susiję su šia šalimi. Tokia priklausomybė nuo vienos šalies susidarė būtent dėl senosios elektrinės. Ją apraizgę interesai buvo pririšę Lietuvą prie Rusijos ir neleido plėtoti nei alternatyvios energetikos, nei kurti elektros tinklų su Vakarų regionais. Todėl Ignalinos AE uždarymas reikš, kad šalis turės galimybę išsklaidyti energetikos šaltinius, kuriant naujas jungtis su Šiaurės ir Vakarų Europos šalimis. Pagaliau prasidės realus elektros rinkos kūrimas, kurio nė viena politinė jėga nedrįso pradėti esant senajai Ignalinos AE. Atsiradus elektros rinkai ir jungtims, pasieksime realią energetinę nepriklausomybę ir mūsų žmonėms nereikės mokėti ne tik Rusijos, bet ir Lietuvos monopolistų diktuojamų monopolinių kainų.

Neabejoju, kad siekiant energetinio saugumo Lietuvai verta likti mišrios energetikos šalimi – atominės, konvencinės ir alternatyvios. Viskas priklauso nuo politinio ryžto ir nuostatų. Ši Vyriausybė jau rengia dokumentus naujos atominės elektrinės statybos konkursui.

(...)

– **Kaip vertinate dabartinę teisės saugos institucijų būklę Lietuvoje ir kokių reformų, Jūsų nuomone, labiausiai reikia prokuratūros ir kitų ikiteisminio tyrimo įstaigų bei teismų sistemoje?**

– Visuomenės pasitikėjimas teisingumu šalyje nepateisinamai žemas. Skaidri, lygi visiems ir kiekvienam teisingumo sistema – vienas svarbiausių mano siekių. Būtina imtis neatidėliotinų veiksmų, kad būtų atkurtas žmonių tikėjimas teismais, teisės saugos struktūromis bei operatyvinėmis tarnybomis. Mano nurodymu jau sugriežtinta teisėjų vertinimo ir atrankos tvarka. Lietuvą sukrėtę įvykiai dar kartą išryškino įsišaknijusias teisės saugos institucijų problemas. Akivaizdu, kad reikia tobulinti baudžiamojo proceso įstatymą, kuris šiuo metu neleidžia greitai ir veiksmingai ištirti nusikaltimų bei užtikrinti tinkamos ikiteisminių tyrimų kontrolės.

Teisės saugos institucijos susiduria su nepakankama darbuotojų kvalifikacija, biurokratizmu ir bloga vadyba. Reikia mažinti teritorinių padalinių skaičių, mažinti vadovų skaičių ir diegti lankstumą personalo politikoje. Ši sistema yra sustabarėjusi ir itin sunkiai keičiasi, todėl tai bus ilgas darbas. Vieno ar kelių vadovų pakeitimas problemų neišspręs.

Kad reformos būtų veiksmingos, jos turi būti ne chaotiškos, o sisteminės ir apgalvotos. (...) Galime kurti ir daryti vis naujas reformas, tačiau nieko nepasiekti, jei nesikeis pačių institucijų ir pareigūnų požiūris į atliekamą darbą ir atsakomybę už jį. Tiek policijos, tiek prokuratūros, tiek ir teismų sistemos viduje būtinas visų grandžių pareigūnų bendradarbiavimas siekiant bendro visiems siekio – patiems išvelgti sistemos problemas ir bandyti bendromis jėgomis jas spręsti, neleisti reikšties abejingumui, formaliam požiūriui į žmonių interesus, biurokratizmui ir savivalei.

Prokuratūros ir ikiteisminio tyrimo įstaigose akivaizdžiai stokojama veiksmingos kontrolės mechanizmų, pareigūnai nėra motyvuoti, todėl jų darbo kokybė dažnai labai prasta. (...)

– **Pabaigai norėčiau užduoti klausimą apie mūsų aplinką – Lietuvos žiniasklaidą. Kaip vertinate dabartinę jos būklę ir kokias išvelgiate didžiausias problemas?**

– Žiniasklaidai kylančias problemas išsamiausiai man pristatė patys regioninės ir nacionalinės žiniasklaidos vadovai. Nerimaujama ne tik dėl žiniasklaidos verslui sunkmečiu kylančių finansinių problemų, bet ir dėl pavojų žiniasklaidos nepriklausomumui, smunkančio visuomenės pasitikėjimo, nesąžiningos konkurencijos, žurnalistinės etikos, žurnalistų savivaldos problemų. Tačiau viešai apie tai kalbėti vengiama. Ar girdėjote viešas diskusijas apie verslo ir politinių grupuočių įtaką žiniasklaidai, apie perkamą informaciją, meluojamus tiražus, supirkinėjamus rajoninius laikraščius, užsakomąją žurnalistiką?

Žiniasklaidos problemas girdžiu ir mėginu padėti jas spręsti siūlydama Visuomenės informavimo įstatymo pataisas. Viena jų – draudžianti žiniasklaidos priemonių dalininku būti ne tik bankams, bet ir jų valdomoms įmonėms, turėtų padėti užtikrinti žiniasklaidos nepriklausomybę nuo verslo grupuočių įtakos. Kita pataisa – prenumeratos pristatymo kaimo vietovėse atlyginimas turėtų padėti išgyventi regioninei žiniasklaidai. Raginu nustatyti tokią regioninės žiniasklaidos rėmimo programą, kad verslininkų ir vietos politikų įtaka būtų kuo labiau sumažinta.

Tačiau daug kas ir pačių žurnalistų bei žiniasklaidos priemonių savininkų rankose. (...)

BNS

A † A Kun. dr. EUGENIUS GERULIS

Mirė 2009 m. gruodžio 28 d., sulaukęs 87 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, gyveno ir augo Biržuose. Atvykęs į Ameriką gyveno Chicago, IL, vėliau persikėlė į St. Pete Beach, FL, o savo kelionę užbaigė Naperville, IL.

Giliame liūdesyje liko: sūnus Rimas Gerulis su žmona Rita, dukra Laima Puzzo su vyru Edward ir sūnus Andrius Gerulis su drauge Louise Balachowicz, anūakai Christina ir Daniel Puzzo.

A. a. Eugenius buvo vyras a.a. Valės Misevičiūtės.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, gruodžio 30 d., nuo 3 v. p. iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemonte, IL. Atsisveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvių dieną, gruodžio 31 d., 10 val. ryto įvyks religinės apeigos Petkus Lemont laidojimo namų koplyčioje, po kurių a. a. Eugenius bus palydėtas į Lietuvių Tautinės kapines.

Kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel.: 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Mylimai

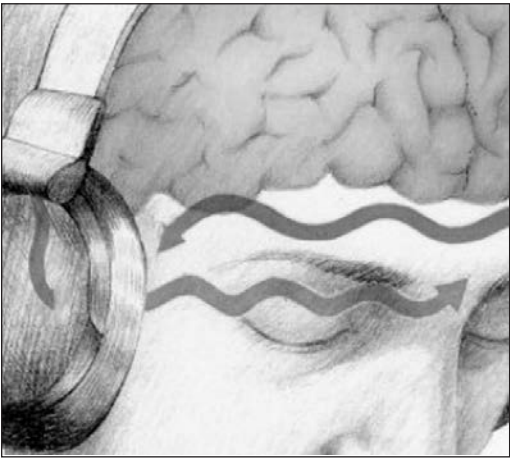
A † A MAMYTEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnų GEDIMINĄ DAMAŠIŲ ir visus artimuosius.

Gedimino lituanistinė mokykla

Margumynai

Išsiaiškinta, kaip smegenyse saugomi prisiminimai

JAV mokslininkai teigia atskleidę vieną iš mechanizmų, leidžiančių smegenims kurti prisiminimus. Jau seniai žinoma, jog informacijos keitimosi ir saugojimo smegenyse procesui ypač svarbios neuronų sandūros – sinapsės, vienas smegenų ląsteles sujungiančios su kitomis. Tačiau mokslininkai teigia nustatę, kaip neuronų sandūrose esančios molekulės elgiasi, norėdamos įtvirtinti koki prisiminimą, praneša BBC.

Šis tyrimas galėtų padėti sukurti vaistus tokių ligų, kaip Alzheimerio, gydymui.

Sinapsių nusilpimas laikomas vienu Alzheimerio ligos požymių. Ši liga visų pirma paveikia trumpalaikę atmintį, kol ilgalaikė dar tinkamai veikia. Norint įtvirtinti prisiminimą, reikia stiprios sinapsės. Šio proceso metu kuriami nauji proteinai. Tačiau kaip konkrečiai smegenys šį procesą valdo, iki šiol nebuvo aišku.

University of California, Santa Barbara universiteto mokslininkų teigimu, laboratorinių žiurkių tyrimai parodė, kad prisiminimų įtvirtinimui reikalingi proteinai kuriami tik tuomet, kai veikia ribonukleino rūgštis (RNR) – molekulių rinkinys, genetinę informaciją iš branduolių nugabenantis į kitas ląstelės dalis. Kol jos nereikia, RNR paralyžiuoja „raminamoji“ molekulė, pati turinti proteinų. Atėjus išoriniam signalui, pvz. kai žmogus pamato ar patiria kažką įdomaus ir neįprasto, raminamoji molekulė suskyla ir išleidžiama RNR. Proteinų, kurių reikia norint įtvirtinti atsiminimą smegenyse, atpažinimas būtų puiki žinia kenčiantiems nuo atminties sutrikimų.

Alzheimerio tyrimų fondo vadovė Rebecca Wood teigė: „Mokslininkai tvirtina laboratorijoje ištyrę nervų ląsteles ir daugiau sužinoję apie tam tikrus proteinus, veikiančius tose smegenų dalyse, kurios atsakingos už informacijos perdavimą ir kaupimą. Tolesni tyrimai gali padėti suprasti, kodėl atmintis prarandama sergant Alzheimerio ir kitomis protinėmis ligomis, bei padėti sukurti naujus gydymo būdus.“

Naujos prognozės skelbia, jog 2050 metais nuo silpnaprotystės visame pasaulyje kentės 115 mln. žmonių.

Lrt.lt

◆**Mieliems skaitytojams pranešame**, kad penktadienį, sausio 1 d., „Draugas“ nebus išleistas.

◆**Balzeko lietuvių kultūros muziejus** (6500 South Pulaski Rd., Chicago, IL) 2009 m. gruodžio 31 d., ketvirtadienį, 8 val. v. kviečia visus lietuvius sutikti Naujuosius metus bei pagerbti daug lietuviams ir Lietuvai nusipelnusių akių gydytoją Liną Sidrį, kuris išrinktas Metų Žmogumi. Pagerbti dr. L. Sidrį ir įteikti jam Metų Žmogaus žymenį atvyksta Lietuvos ambasadorė Kanadai Gintė Damušytė, kuri buvo išrinkta Metų Žmogumi pereinamais metais. Vakaro svečių laukia naujametinė „Kunigaikščių užiegos“ vakarienė bei muzikinė programa, kurią atliks Ričardas ir Giedrė Sokai. Bilietų kaina tik 100 dolerių. Daugiau informacijos ar užsisakyti bilietus į pokylį galima tel.: 773-582-6500 arba internetiniu paštu adresu info@balzekasmuseum.org.

◆**Kviečiame Jus visus į Naujųjų metų sutikimą**, kurį ruošia Brighton Park parapijos choras. Girdėsite buvusį Lietuvių Operos vicepirmininką Jurgį Vidžiūną, dainininką Vladą Kybartą ir operos solistę Genovaitę Bigenytę dainuojančius gražiausias operečių arijas. Vakaras vyks gruodžio 31 d. 8 val. v. Brighton Park mokyklos kavinėje, 2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632. Vietas užsisakyti ir daugiau informacijos gauti galite tel.: 708-703-7114 arba 773-627-2137.

◆**Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia visus daly-

vauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, sausio 2 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Augustine Kulbis, OSM. Po Mišių – kavutė.

◆**Sausio 31 d., sekmadienį, 6 val.** v. Edge Ice Arena, 735 E. Jefferson, Bensenville, IL 60106, vyks ledo spektaklis „After Dark“, kuriame be kitų ledo žvaigždžių pasirodys ir lietuvis šokėjas Aidas Reklys su savo partnere Nicolette House. Bilietus įsigyti galite tinklalapyje www.icentalentinc.com. Bilietų kaina – 20 dol. suaugusiems, 12 dol. vaikams. Tel. pasiteiravimui: 630-766-8888.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**St. Petersburg Lietuvių klubo** valdyba š. m. gruodžio 31 d. 9 val. v. rengia Naujųjų metų sutikimą. Pasirodys pramoginių šokių grupė „Ritmas“, bus vakarienė, vyks šokiai, grojant Cathy's orkestrui.

◆**2010 m. balandžio 9–11 dienomis** dr. Kristina Maciūnas ir Kerry Secrest Neringos stovykloje vėl rengs dvasinio atsinaujinimo savaitgalį moterims. Informaciją apie šią gražią tradiciją ir registracijos formą rasite tinklalapyje: www.neringa.org. Ten pat rasite daugiau informacijos apie Neringoje 2010 metais vyksiančias stovyklas.

Violeta Urmana – Čikagoje!

Violeta Urmana

openpr.com nuotr.

Sausio mėnesį Lyric Opera of Chicago (20 N. Wacker, Chicago, IL 60606) vyks 6 **Puccini** operos „**Tosca**“ spektakliai, kuriuose išgarsime garsiąją Violetą Urmana. Spektakliai vyks:

- sausio 10 d., sekmadienį, 2 val. p. p.
- sausio 15 d., penktadienį, 7:30 val. v.
- sausio 19 d., antradienį, 7:30 val. v.
- sausio 22 d., penktadienį, 2 val. p. p.
- sausio 25 d., pirmadienį, 7:30 val. v.
- sausio 29 d., penktadienį, 7:30 val. v.

„Toska, kuri suvirpino mūsų širdis“, – taip apie Violetos Urmana atlikimą rašė „Los Angeles Times“ dar 2005 m. Cavaradossi vaidmenyje matysime tenorą Marco Berti, Scarpia – baritoną Lucio Gallo. Opera bus atliekama italų kalba su angliškais subtitrais.

Bilietus galima įsigyti tinklalapyje www.lyricopera.org. Bilietų kaina prasideda nuo 33 dol. Tel. pasiteiravimui: 312-332-2244.

KALĖDINIAI
SVEIKINIMAI

Mielus gimines, draugus, pažįstamus sveikiname su Šv. Kalėdomis. Linkime, kad užgimęs Kūdikėlis atneštų meilės, atleidimo į mūsų širdis. O Naujieji metai sveikatos ir džiaugsmo.

Marija, Antanas Vyčiai

Čiurlionio galerijoje,
Jaunimo centre

sausio 15 d., penktadienį,
7:30 val. v. atidaroma

Reginos Nedas
darbų paroda

„Gyvenimo simboliai.
Abstrakcijos“

Dalyvaus autorė. Maloniai kviečiame atvykti į parodos atidarymą.

Lemont High School Performing Arts Center
(800 Porter St., Lemont, IL)
2010 m. sausio 23 d. 7 val. v. koncertas

„Sąskambiai“

dalyvauja: lietuvių meno ansamblis „Dainava“ (vadovas – Darius Polikaitis) ir birbynininkas Darius Klišys (Lietuva).

Bilietus galima įsigyti www.boxoffice.tickets.com/dainava. Pasaulio lietuvių centre bilietai parduodami raštinėje ir sekmadieniais po 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišių.

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokejimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas
Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą